İŞKUR

2017

BATMAN

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Çalışmadan, yorulmadan, öğrenmeden rahat yaşamanın yollarını aramayı alışkanlık haline getirmiş milletler, evvela haysiyetlerini, sonra hürriyetlerini ve daha sonra istikballerini kaybetmeye mahkûmdurlar.
K. Atatürk

BATMAN ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2017

YAZARLAR

Süleyman AKTAĞ
İş ve Meslek Danışmanı

Hüseyin UĞUR
İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Değerli Hemşerilerim,

Batman'a geldiğimden beri hep vurguladığım üzere "birlik ruhu, kardeşlik bilinci ve huzur ortamı" bizim için gelişmenin ve kalkınmanın da anahtarıdır. Huzur ve güvenin olduğu yerde yatırım ve üretim olur. Bu nedenle gerek İŞKUR imkânlarıyla gerek işverenlerimizin çabalarıyla "işsizlikle mücadele" ederken aynı şekilde "ortak bir girişimcilik ve üretim ruhunu" önemsiyoruz. Batman, birçok büyük şehirden daha hızlı ve istikrarlı gelişiyor, büyüyor. Bölgemizde sanayi, üretim ve hizmet sektörleri açısından yıldızı parlayan bir kentimizdir.

Batman İŞKUR tarafından yayınlanan bu tanıtım ve hizmet kitabı, iş dünyamıza, gençlerimize, kadınlarımıza iş hayatına katılmaları için devletimizin sağladığı imkânları göstermek bakımından önemli bir çalışmadır. Umarım birçok yatırımcı ve yeni girişimci için bu çalışma, bir cesaret kaynağı olur ve gelip Batman'ımızda yeni yatırımlarının kapılarını aralarlar. Zaten bu eserin, amacı da budur.

Batman'ın özellikle tekstil sektöründe, gıda sektöründe ve yeni cazibe merkezleri uygulamamızla birçok sektörde kendinden söz ettiren bir şehrimizdir. Biz her anlamda yatırımcımızın yanındayız; önünü açarak tüm kamu hizmetlerini seferber etmekteyiz. Elbette ki, çözüm bekleyen sorunlarımız vardır. **İŞKUR'un öncülüğünde oluşturulan "İSTİHDAMDA**

GÜÇBİRLİĞİ" projesinde olduğu gibi birlikte ve güç birliği yaparak hareket ettiğimizde aşamayacağımız sorun yoktur.

Bu bağlamda devletimizin ve hükümetimizin 2023 hedeflerine Batmanımızı da hazırlamak durumundayız. Bunun için çok çalışmalıyız, çok üretmeliyiz ki, kalkınalım ve huzurlu olabilelim. Üreten ve çalışan topluma hiçbir terör örgütü "etki" edemez. Dolayısıyla çocuklarımızı teröre kurban vermek istemiyorsak; onlara iş/aş imkânları sağlamak durumundayız. Bölgemize yönelik devletimizin teşvik destekleri ve cazibe merkezi çalışmaları, gençlerimiz için istihdam oluşturmak ve huzurla çalışmalarını temin etmektir.

Burada hepimize düşen bir görev vardır; işsizlikle mücadele sadece bir kurumun gayretiyle olmaz, tüm işverenlerimiz, iş dünyamızın değerli sivil toplum örgütlerimiz, yerel yönetimlerimiz ve kurumlarımız elini taşın altına koymalı ve ortak hareket etmeliyiz.

Kadın ve gençlerimize de düşen görev, kolay-rahat demeden kendilerini geliştirerek çalışma hayatında yer almalılar ve üreten toplum olmalıyız. Üreten toplum, aklıyla, ruhuyla ve fiziğiyle zengin ve sağlıklı toplumdur. Batman, bunu başaracak güçtedir inşallah.

Şimdi Batman'ımızı kalkındırmanın zamanı, ruhen ve fizikken zenginleştirmenin zamanıdır.

Bu çalışmanın ilgililere ve yetkililere faydalı olması dileğiyle…

Ahmet DENİZ
Batman Valisi

ÖNSÖZ

Değerli Okuyucular, İlgililer ve Yetkililer;

Çalışma Ve İş Kurumu Batman İl Müdürlüğü olarak her yıl; yeni bir heyecanla, yeni projelerimizle, yeni hizmetlerimizle ve Türkiye'ye model olan işbirliği projelerimizle çalışmaya devam ediyorum.

İşgücü piyasamızda ve iş dünyasında bir Kamu istihdam faaliyetini yürütüyoruz.

İşte bu eseri yayınlama amacımız da ilimizde gerçekleştirdiğimiz faaliyet ve etkinlikleri sizlerle paylaşmaktır. Bilgi ve hizmet paylaşımı; çalışmanın da göstergesidir.

İşsizlikle mücadele ederken ve istihdamı arttırırken;

-Kolektif bir akılla ve yerel tüm ilgili/dolaylı paydaşlarımızla (Valilik, Tic. Odası, MÜSİAD, TÜMSİAD, Üniversite, Belediyeler, SMMO, ASKON, MEB, TESK, OSB, Yerel Basın vs.) beraber mücadeleyi önemsiyoruz. Çünkü hepimiz birlikte başarabiliriz.

-Kamu hizmetlerimizi ve teşviklerimizi "işsizlikle mücadelede" tanıtıyor ve maksimum yararlandırıyoruz. Şeffaflık ilkesiyle hem iş arayana hem işverenimize ulaşıyoruz.

-Ekip ruhuyla tüm personelimizle "insan odaklı ve millete hizmet kutsallığı" bilinciyle projelerimizi üretiyoruz.

-Çalışma hayatı sadece nitelik ve işe yerleşmekten ibaret olmadığını bildiğimizden; işverenlerimizle çalışanlarımıza "motivasyon, üretim bilinci, çalışma kutsallığı gibi.." konularla sohbet mahiyetinde seminerler veriyoruz. Kurumsallık ve profesyonelliği teşvik ediyoruz.

-Yine her yıl gençlerimize yönelik ünlü uzmanlara "kişisel gelişim ve çalışma hayatı gerçekliklerini içeren" seminer/konferans etkinlikleri gerçekleştiriyoruz.

Bu bilinç ve düşüncelerin sonucunda;

-2015 yılında **“BİN GENÇ BİN İŞVEREN İSTİHDAM BULUŞMASI” Projemizle** 1340 genç kardeşimizi iş hayatıyla buluşturmayı başardık. Bu projede %60 0ranında kalıcı istihdam sağladık.

-2016 yılında **“Haydi GENÇLER İŞBAŞINA!...” projemizle** 2400 genç kardeşimizi, huzur ve güven ortamına katkı bilinciyle İŞBAŞI programımızla iş hayatına dahil ettik ve Batman iş Dünyasıyla bir güç birliği yaparak %52 oranında bu gençleri kalıcı istihdama kazandırdık. Hükümetimizin Bölgemize sağladığı kaynaklarla bu projemizi sonuçlandırdık.

-Hain Darbenin yaşandığı ve ekonomiye de darbenin vurulmak istendiği 2017 yılında Sn. Cumhurbaşkanı’mızın talimatıyla başlatılan Çalışma Hayatında Milli Seferberlik kapsamında Batman’a farklı ve Ülkemize model bir birliktelik oluşturduk. Sn. Valimizin öncülüğünde İŞKUR’un kaliteli organizasyonuyla **12 STK, İlin önemli Kurum ve Kuruluşları ile “İSTİHDAMDA GÜÇBİRLİĞİ” projemizi** hayata geçirdik; **bu projenin ilk altı ay yararlanıcısı 7 bin 100 kişi olmuştur.** Farklı projelerimizde bu yıl için hükümetimizin tahsis ettiği 41 milyon TL öz kaynakla bu aziz milletimize hizmet verdik. Bu ilk altı ayın kaynağıdır. Batman tarihinde istihdam ve işsizlikle mücadele için böylesi muhteşem bir kaynak ve hizmet görülmemiştir.

Bunların dışında her iş arayana dokunacak şekilde danışmanlık hizmetlerimiz, nitelik kazandıran onlarca kurslarımız, işverenlerle sektörel çalıştaylarımız, eğitim seminerlerimiz, gençlere kariyer ve meslek seçimi seminer/konferanslarımız, engellilere eğitim ve iş kurma projelerimiz, kadınlara yönelik kurslarımız; yani çalışma hayatına girmek isteyen tüm hedef kitlelerimiz bizim için değerlidir. Kadın erkek demeden çalışırsak, kalkınırız. Bu nedenle kadın istihdamı bizim için önemli bir başarı göstergesidir. **Üreten toplum, tüketen toplumu geçtiğinde o zaman huzur ve kalkınma da gerçekleşmiş demektir.**

Bu çalışmamızda İŞKUR olarak ilimizde en çok istihdam sağlayan “TEKSTİL SEKTÖRÜ’’ yapılan “serbest kürsü” tekniğiyle masaya yatırdık. Yüz küsur işverenimizle bu sektörün sorun ve çözüm önerilerini tespit ettik. Sektörün gelişimi ve istikrarı için adeta bir “rehberlik” çalışması yaptık. Umarım ilgililer ve yetkililer de bu istihdam/emek yoğun sektörü önemserler ve daha da güçlenerek gençlerimize iş/aş kapıları artar.

Üreten, çok çalışan, kalkınan ve huzurlu olan bir Batman ve güzel ülkemiz Türkiye için; Varız… Siz de var mısınız? Vesselam…

Besim EVİZ/Arş.Yazar

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ iii
İÇİNDEKİLER v
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 1
BİRİNCİ BÖLÜM 2
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 2
Başvuru 2
Kayıtlı İşsiz 4
Açık İşler 5
İşe Yerleştirmeler 7
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 13
İKİNCİ BÖLÜM 16
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 16
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 17
İşyeri Verileri 18
Mevcut İstihdam 28
AÇIK İŞLER 33
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 50
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 58
EKLER 67
EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 67

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016) ... 3
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016) ... 5
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016) ... 6
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) ... 7
Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016) ... 9
Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı ... 10
Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) ... 11
Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı ... 12
Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) ... 12
Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016) ... 13
Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016) ... 14
Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016) ... 14
Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı ... 18
Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 26
Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 28
Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 30
Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 31
Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 32
Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 34
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 34
Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 38
Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 40
Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 41
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 42
Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 43
Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı ... 44
Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 46
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 47
Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması ... 48
Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 49
Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 50
Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 52
Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı ... 54
Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri ... 57
Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 58
Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 59
Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 60
Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 61

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016) 2
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016) 6
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016) 7
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 19
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 20
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu 21
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 21
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu 23
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 24
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 25
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 26
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri 28
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 30
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 33
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 35
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 36
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 36
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 37
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 38
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 39
Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 41
Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 51
Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 51
Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 53
Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 55
Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 56
Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 62

KISALTMALAR

İPA İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR Türkiye İş Kurumu
NACE Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO Net İstihdam Değişim Oranı
TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir.

İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Batman İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 496 işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Batman ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 22 bin 8 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 16 bin 685 çalışan erkeklerden, 5 bin 233 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 34,5'i, kadınların ise yüzde 53,1'i İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 44 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla Bilgi ve İletişim sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 244'tür. Batman ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubundadır.

Batman ilinde açık iş oranı yüzde 1,8 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,7 olup, Batman ili açık iş oranı bakımından 0,1 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının üzerindedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,8 ile İmalat sektörüdür. Batman ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 56'dır. Ayrıca söz konusu meslek grubu yüzde 2,7 ile açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubudur. Batman ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Makineci (Dikiş),Beden İşçisi (Genel) ve Ortacı-Ayakçı (Tekstil) ' dir. İl genelinde açık işlerin yüzde 78,3'ü için Eğitim Düzeyi Önemli Değil eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Batman ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla Eğitim sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 47,2'si eleman temininde güçlük çekmektedir. Batman ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 72,1'i söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Batman ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Remayöz Makinesi Operatörü/ Remayözcü ve Beden İşçisi (Genel) meslekleri takip etmektedir. Batman ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Batman ilinde işverenlerin yüzde 13'ü istihdamın artacağını öngörmüştür.

GİRİŞ

Batman İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Batman İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2017 yılı için Batman ilinde 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Batman ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının gayesi işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Başvuru

Başvuru, İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için internet üzerinden ya da Kurum İl Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaattır.

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016)

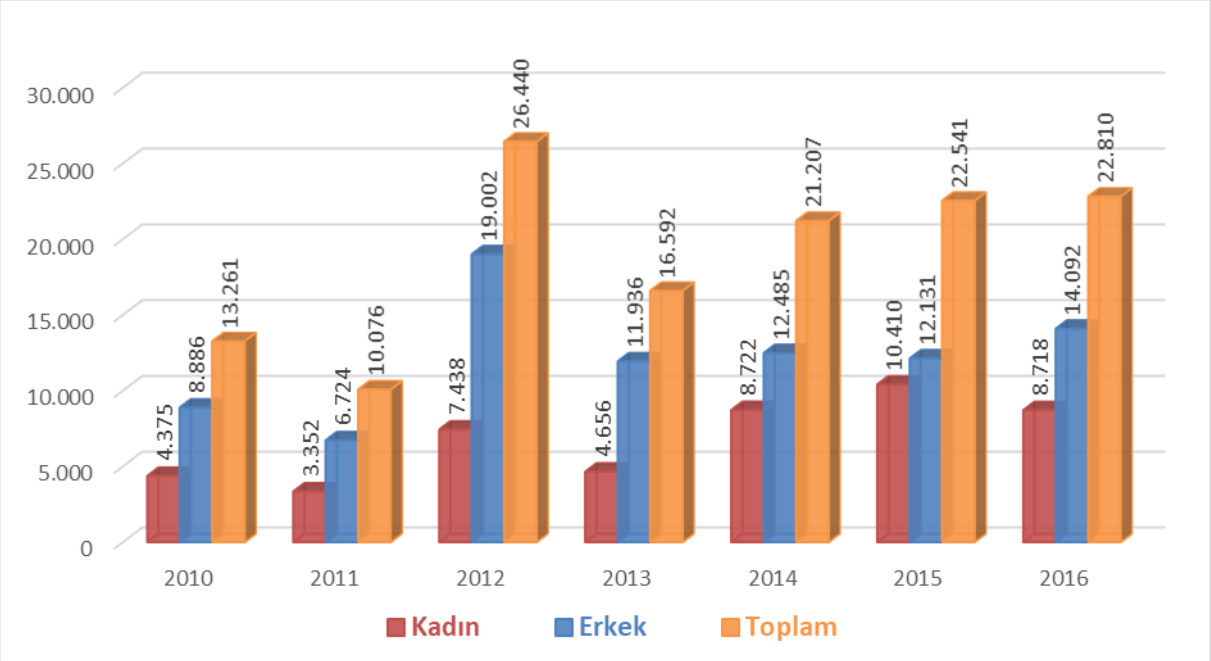

Kaynak: İŞKUR

Batman ili için başvuru sayısı, 2012 yılında son yedi yılın en yüksek seviyesini görmüştür. Kurum'a yapılan başvurular yıllar itibariyle artış göstermektedir. Toplam başvuru sayısı 132 bin 927

olarak gerçekleşmiştir. Bu başvuruların 85 bin 256 kişisini erkekler, 47 bin 671'ini kadınlar oluşturmuştur. Yıllar itibari ile başvuruların yaklaşık olarak yüzde 35,9'u kadınlardan, yüzde 64,1'i erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	4.083	5.066	9.149
Büro Memuru (Genel)	550	749	1.299
Beden İşçisi (Temizlik)	360	190	550
Makineci (Dikiş)	212	263	475
Dokuma Konfeksiyon Makineci	221	231	452
Satış Danışmanı	165	217	382
Temizlik Görevlisi	205	129	334
Garson (Servis Elemanı)	15	226	241
Büro İşçisi	59	109	168
Şoför-Yük Taşıma	-	161	161
Genel Toplam	8.718	14.092	22.810

Kaynak: İŞKUR

Tablo 1'de Batman ilinde mesleklere göre başvuru sayıları mevcuttur. En fazla başvurunun olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada 9 bin 149 başvuruyla Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu rakam toplam başvuru sayısının %40'1'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Büro Memuru (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) meslekleri takip etmiştir. Kadınların başvurduğu mesleklere bakıldığında ise ilk on meslekten farklı olarak Dokuma Konfeksiyon Makinecisi, Çocuk Gelişim Elemanı, Sekreter ve Hemşire meslekleri yer almaktadır. Erkeklerde ise Beden İşçisi (İnşaat) ve Şoför (Yolcu Taşıma) meslekleri farklılık göstermektedir. Bu doğrultuda kadınların erkeklere göre daha nitelikli mesleklerde farklılaşma ortaya koyduğu söylenebilmektedir. Bu durum erkeklerin işgücüne katılımının yüksek olmasının yanında kadınların eğitim seviyesinin artması ile işgücüne katılımının artmasının bir sonucudur. Böylelikle Kurumumuza yapılan başvurulara da bu durum yansımaktadır.

2015 yılında Batman ilinde mesleklere göre başvuru sayılarına bakıldığında ilk üç meslek aynı olmak ile birlikte Büro Memuru (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinin sıralamaları yer değiştirmiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Batman ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016)

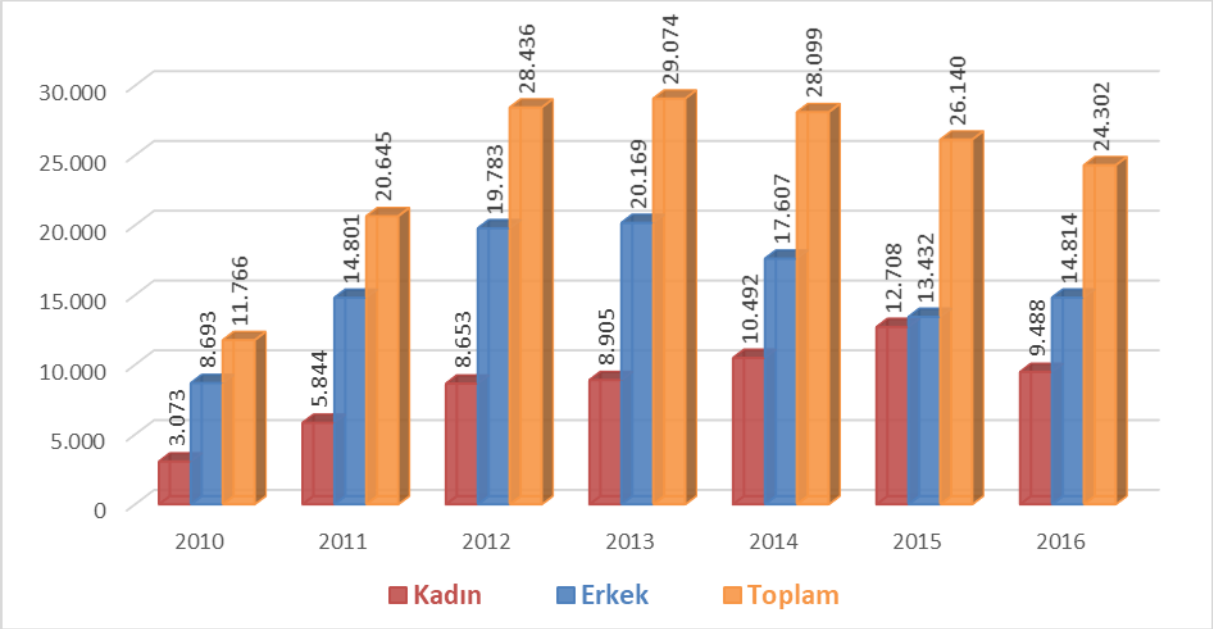

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Batman ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin 8 bin 693'ü erkeklerden, geriye kalan 3 bin 73 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2016 yılında ise toplam 24 bin 302 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 3 bin 73 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2016 yılında yaklaşık 3 kat artarak 9 bin 488'e yükselmiştir.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	4.820	5.648	10.468
Büro Memuru (Genel)	571	781	1.352
Beden İşçisi (Temizlik)	471	265	736
Temizlik Görevlisi	259	130	389
Satış Danışmanı	171	204	375
Makineci (Dikiş)	139	131	270
Dokuma Konfeksiyon Makineci	136	131	267
Garson (Servis Elemanı)	17	246	263
Şoför-Yük Taşıma	-	213	213
Büro İşçisi	64	116	180

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Batman ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Batman ilinde Kuruma kayıtlı 10 bin 468 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Batman ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %43'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Büro Memuru (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) meslekleri takip etmiştir. Başvurularda olduğu gibi kadın kayıtlı işsizlerde de aynı durum söz konusudur. Kadınlarda en çok Büro Memuru (Genel), Beden İşçisi (Temizlik) ve Satış Danışmanı gibi mesleklerin yanı sıra Çocuk Gelişim Elemanı Aşçı ve Kasiyer niteliği yüksek mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016)

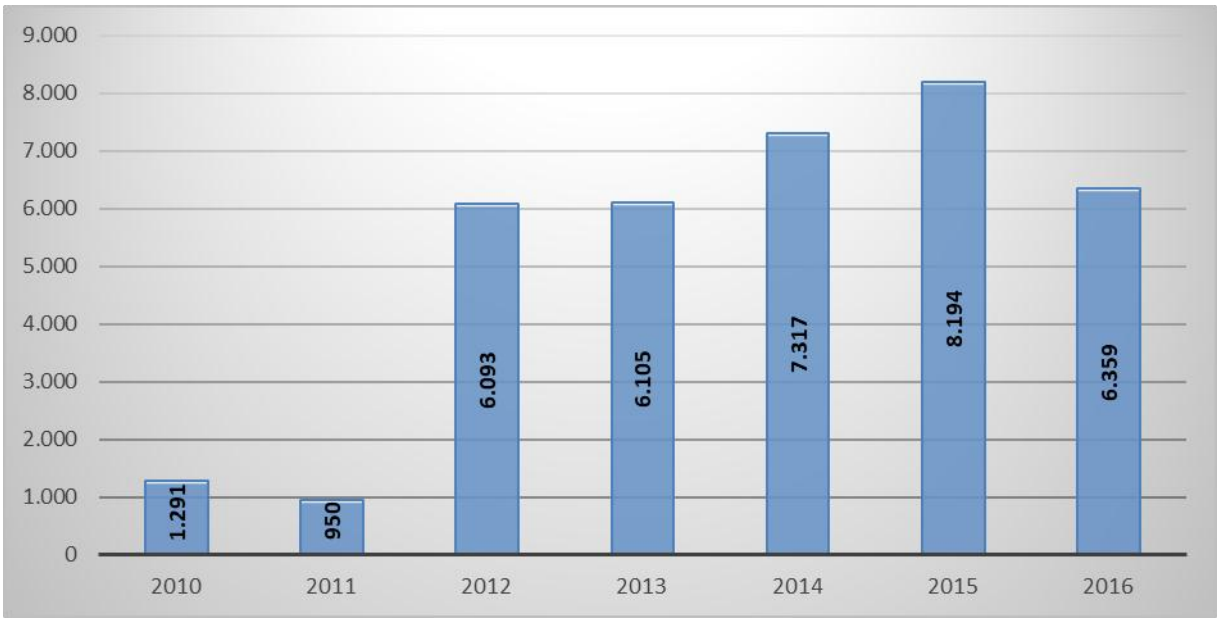

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında bin 291 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2016 yılına gelindiğinde 6 bin 359 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları 2016 yılı dışında yıllar içerisinde sürekli artış göstermiştir. 2012 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 641 oranında artış göstermiştir. Bu artışın temel sebebi ise 2012 yılında Kurum'un aktif bir şekilde sahaya dağılmasıyla gerçekleşmiştir. Açık iş sayısı 8 bin 194 ile 2015 yılında zirveyi görmüş. Ancak 2016 yılında açık iş sayısında bir azalış görülmektedir.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016)

Meslekler	Açık İş Sayısı
Dokuma Konfeksiyon Makineci	1.552
Makineci (Dikiş)	1.272
Beden İşçisi (Genel)	323
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	252
Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim Ve Ev Tekstili)	220
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	185
Ütücü	149
Satış Danışmanı	120
Otobüs Kaptanı (Şoförü)	120
Trikotajcı/Endüstriyel Örmeci	107

Kaynak: İŞKUR

Batman ilinde 2015 yılında ise 8 bin 194 kişilik açık iş verilmiş iken 2016 yılında 6 bin 359 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde ve başvuru sayılarında olduğu gibi ilk sırada bin 552 tane açık işe sahip Dokuma Konfeksiyon Makinecisi mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının %24,4' ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Makineci (Dikiş) ve Beden İşçisi(Genel) meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşgücü piyasasının arz ve talep yönlü olduğu düşünüldüğünde işgücü talebinin artması ile daha fazla bireyin işe yerleşmesi doğal bir sonuçtur. Bu nedenle işe yerleştirme sayılarının artması için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu unutulamamalıdır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016)

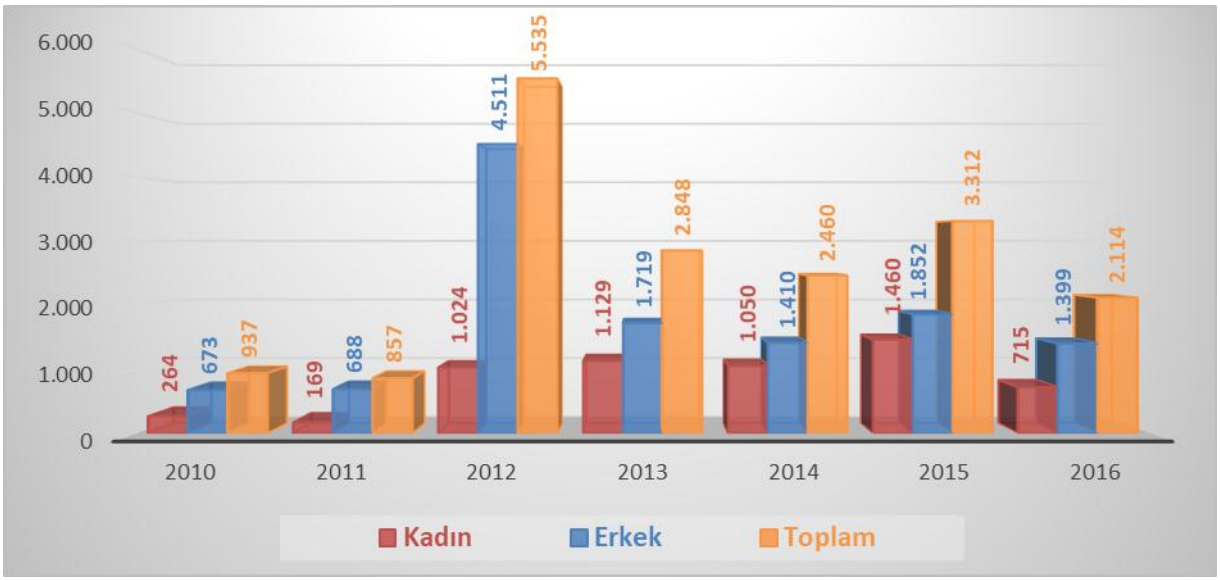

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 937 olan Batman ilinde işe yerleştirilenlerin 673'ü erkeklerden, geri kalan 264 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2012 yılında Batman ilinde 5 bin 535 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2012 yılında işe yerleşenlerin yüzde 81'i erkeklerden oluşurken bu oran kadınlar da yüzde 19'dur.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2013 yılında işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Dokuma Konfeksiyon Makineci	220	260	480
Makineci (Dikiş)	136	233	369
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	77	73	150
Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim Ve Ev Tekstili)	67	60	127
Büro Memuru (Genel)	25	52	77
Beden İşçisi (Genel)	12	58	70
Çöpçü		69	69
Satış Danışmanı	7	43	50
Trikotajcı/Endüstriyel Örmeci		41	41
Beden İşçisi (İnşaat)		37	37

Kaynak: İŞKUR

Batman ilinde 480 tane işe yerleştirmeyle Dokuma Konfeksiyon mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının %22,7'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Makineci (Dikiş) ve Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı meslekleri takip etmektedir. Kadınların erkeklerden daha fazla işe yerleştirildikleri meslekler; Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı ve Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim Ve Ev Tekstili) meslekleridir.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016)

MEK					Cinsiyet Dağılımı		Yıllık Değişim		
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Toplam
2010	146	1.376	1.421	2.797	49,2%	50,8%			
2011	78	941	645	1.586	59,3%	40,7%	-31,6%	-54,6%	-43,3%
2012	140	1.694	1.265	2.959	57,2%	42,8%	80,0%	96,1%	86,6%
2013	134	1.892	1.312	3.204	59,1%	40,9%	11,7%	3,7%	8,3%
2014	148	2.098	1.412	3.510	59,8%	40,2%	10,9%	7,6%	9,6%
2015	180	2.194	1.702	3.896	56,3%	43,7%	4,6%	20,5%	11,0%
2016	64	633	528	1.161	54,5%	45,5%	-71,1%	-69,0%	-70,2%

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları en fazla 2015 yılında düzenlenmiştir. Düzenlenen 180 kursa 2 bin 194'ü kadın ve bin 702'si de erkek olmak üzere toplam 3 bin 896 kursiyer katılım sağlamıştır. 2016 yılında ise düzenlenen 64 mesleki eğitim kursuna bin 161 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 528'i erkek, 633'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırarak işsizlik probleminin çözülmesini hedefleyen programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Kursa katılan bireylerin cinsiyetleri incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2016 yılında katılan kursiyerlerin yüzde 54'i kadınlardan oluşmaktadır. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Yöresel Kilim Dokuyucusu	Süt Hayvanları Yetiştiricisi	Aşçı Yardımcısı
Keçe Aksesuarları Yapımcısı	Satın Alma Görevlisi	Satın Alma Görevlisi
Aşçı Yardımcısı	Aşçı Yardımcısı	Keçe Aksesuarları Yapımcısı
Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu- Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)	Çiçekçi/Çiçek Düzenlemecisi	Süt Hayvanları Yetiştiricisi
Seramik Ve Cam Teknolojisti	Aşıcı (Bağ, Bahçe Ve Meyve Ağaçları)	Yöresel Kilim Dokuyucusu
Kilim Dokuyucu (El Tezgahı)	Isıtıcı Ve Pişirici Ev Aletleri Bakım-Onarımcısı	Bilgisayar Bakım Ve Onarımcısı
Bilgisayar Bakım Ve Onarımcısı	Ahşap Süslemecisi	Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu- Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)
Satın Alma Görevlisi	Güzellik Ve Saç Bakım Hizmetleri Elemanı	Kilim Dokuyucu (El Tezgâhı)
Sedefkâr	Muhasebe Yardımcı Elemanı	Seramik Ve Cam Teknolojisti

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Dokuma Konfeksiyon Makineci, Aşçı Yardımcısı ve Satın Alma Görevlisi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Dokuma Konfeksiyon Makineci, Yöresel Kilim Dokuyucusu ve Keçe Aksesuarları Yapımcısı mesleğinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Dokuma Konfeksiyon Makineci, Süt Hayvanları Yetiştiricisi ve Satın Alma Görevlisi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

İEP					Cinsiyet Dağılımı		Yıllık Değişim		
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Toplam
2010	5	12	7	19	63,2%	36,8%	100,0%	16,7%	58,3%
2011	35	32	65	97	33,0%	67,0%	166,7%	828,6%	410,5%
2012	145	127	205	332	38,3%	61,7%	296,9%	215,4%	242,3%
2013	290	300	455	755	39,7%	60,3%	136,2%	122,0%	127,4%
2014	212	377	373	750	50,3%	49,7%	25,7%	-18,0%	-0,7%
2015	601	760	930	1.690	45,0%	55,0%	101,6%	149,3%	125,3%
2016	732	1.449	1.672	3.121	46,4%	53,6%	90,7%	79,8%	84,7%

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olunamamasının yanında yeterli iş tecrübesine sahip olunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2010 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2016 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2010 yılına göre 146 kat artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2016 yılında 732 program düzenlenmiş olup toplam 3 bin 121 kişi programlara katılmıştır. Katılımcıların yüzde 46,4'ü kadınlardan, yüzde 53,6'sı erkeklerden oluşmaktadır.

Artış eğiliminde olan işbaşı eğitim programından 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 21,8 oranında daha fazla kişi faydalanmıştır.

Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim Ve Ev Tekstili)	Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim Ve Ev Tekstili)	Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim Ve Ev Tekstili)
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Büro Memuru (Genel)	Makineci (Dikiş)
Satış Danışmanı	Makineci (Dikiş)	Büro Memuru (Genel)
Büro Memuru (Genel)	Satış Danışmanı	Satış Danışmanı
Hasta Danışmanı	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
Kalite Kontrolcü (Giyim Üretimi)	Ön Muhasebeci	Ön Muhasebeci
Hemşire	Reyon Görevlisi	Hasta Danışmanı
Ön Muhasebeci	Aşçı Yardımcısı	Kalite Kontrolcü (Giyim Üretimi)
Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi	Kalite Kontrolcü (Giyim Üretimi)	Reyon Görevlisi

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim Ve Ev Tekstili), Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Makineci (Dikiş) mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim Ve Ev Tekstili), Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde aynı mesleklerde program düzenlenmekle beraber Büro Memuru (Genel) mesleğinde program düzenlenmiştir.

Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

GEP					Cinsiyet Dağılımı		Yıllık Değişim		
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Toplam
2014	8	42	181	223	18,8%	81,2%	-76,5%	-71,1%	-72,3%
2015	21	130	453	583	22,3%	77,7%	209,5%	150,3%	161,4%
2016	12	74	251	325	22,8%	77,2%	-43,1%	-44,6%	-44,3%

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2016 yılında 12 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2016 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim

programı 2015 yılına göre azalmıştır. 2016 yılında düzenlenen programlarda 74'ü kadın bin 251 erkek olmak üzere 225 kişi katılmıştır.

Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016)

TYP					Cinsiyet Dağılımı		Yıllık Değişim		
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Toplam
2010	15	36	417	453	7,9%	92,1%	28,6%	76,7%	71,6%
2011	9	113	505	618	18,3%	81,7%	213,9%	21,1%	36,4%
2012	57	804	4.174	4.978	16,2%	83,8%	611,5%	726,5%	705,5%
2013	30	745	2.873	3.618	20,6%	79,4%	-7,3%	-31,2%	-27,3%
2014	26	1.532	2.725	4.257	36,0%	64,0%	105,6%	-5,2%	17,7%
2015	19	1.539	3.306	4.845	31,8%	68,2%	0,5%	21,3%	13,8%
2016	10	350	651	1.001	35,0%	65,0%	-77,3%	-80,3%	-79,3%

Kaynak: İŞKUR

Toplum Yararına Programlar; işsizliğin yoğun olduğu dönemlerde toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesi yoluyla özellikle istihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininden uzaklaşmalarını engelleyerek işgücü piyasasına uyumlarını gerçekleştirmek ve geçici gelir desteği sağlamak gayesiyle uygulanmaktadır. Batman ilinde 2012 yılında toplum yararına programlara katılanların sayısında ciddi bir artış meydana gelmiştir. 2016 yılından toplam 10 kurs açılmış olup bu programlara 250'i kadın, 651'i erkek olmak üzere toplamda bin 1 kişi katılmıştır. Toplum yararına programlar en fazla MEB Bakım ve Onarım Temizlik ve Çevre Temizliği işlerinde düzenlenmiştir.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016)

Yıllar	Başvuru Sayısı	Hak Eden Sayısı	Yıllık Değişim Başvuru	Yıllık Değişim Hak Eden
2010	1.135	916	11,1%	21,8%
2011	1.445	1.089	27,3%	18,9%
2012	2.162	1.467	49,6%	34,7%
2013	2.923	1.999	35,2%	36,3%
2014	2.807	1.897	-4,0%	-5,1%
2015	3.316	2.111	18,1%	11,3%
2016	4.827	3.045	45,6%	44,2%

Kaynak: İŞKUR

Batman ilinde 2016 yılında toplam 4 bin 827 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 3 bin 45'i işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuranların sayısı 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 45,6 oranında artmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 44,2 oranında artış göstermiştir.

İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016)

Meslekler	İÖ Hak Eden Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	864
Makineci (Dikiş)	172
Büro Memuru (Genel)	137
Şoför-Yük Taşıma	75
Beden İşçisi (Temizlik)	57
Satış Danışmanı	50
Beden İşçisi (İnşaat)	46
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	42
Temizlik Görevlisi	40
Aşçı	39

Kaynak: İŞKUR

Batman ili için başvuru sayısı, kayıtlı işsiz sayısı ve açık iş sayısında ilk sırada yer alan Beden İşçisi (Genel) mesleği işsizlik ödeneğini hak edenler içinde de birinci sırada yer almaktadır. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 864 kişi işsizlik ödeneği almayı hak etmiştir. Bu rakam toplam işsizlik ödeneğini almaya hak edenlerin %17,9'unu oluşturmaktadır. Makineci (Dikiş) mesleğinde ise bu sayı 172 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Büro Memuru (Genel) ve Şoför-Yük Taşıma meslekleri takip etmiştir. Tablo 12'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

2015 yılında işsizlik ödeneği hak eden sayısı 2 bin 111kişi iken bu sayı 2016 yılında bin 522 olmuştur. 2015 yılında işsizlik ödeneği en çok Beden İşçisi (Genel) mesleğindeki kişilere verilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında Türkiye genelinde 90 bin 749 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2018 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Batman ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Batman ilinde 496 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 22 bin 8 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Batman ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 13'de Batman ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
İnşaat	115
İmalat	105
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	86
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	79
Ulaştırma Ve Depolama	30
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	20
Eğitim	20
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	13
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	8
Diğer Hizmet Faaliyetleri	5
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	4
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	4
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	3
Bilgi Ve İletişim	3
Gayrimenkul Faaliyetleri	1
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	1
Genel Toplam	**496**

Kaynak: İPA 2017

Batman ilinde İnşaat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Batman ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 23,2'si İnşaat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İnşaat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 17,8'dir. Bu durumda Batman ilinde İnşaat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İnşaat sektöründen sonra en fazla işyeri imalat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 21,2'sı bu sektörde bulunmaktadır.

Ayrıca yüzde 19 olan Türkiye ortalamasına yakın bir oran olarak gerçekleşmiştir. Batman ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 2 işyerinden bir tanesi İnşaat ve İmalat sektöründe faaliyet göstermektedir.

İşyeri hiç bulunmayan sektör ise Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörüdür. En az işyeri bulunan sektör ise Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor sektörü ve Gayrimenkul Faaliyetleri 1'er işyeri ile karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Batman ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dâhil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri tabanlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunan banka şubesi mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

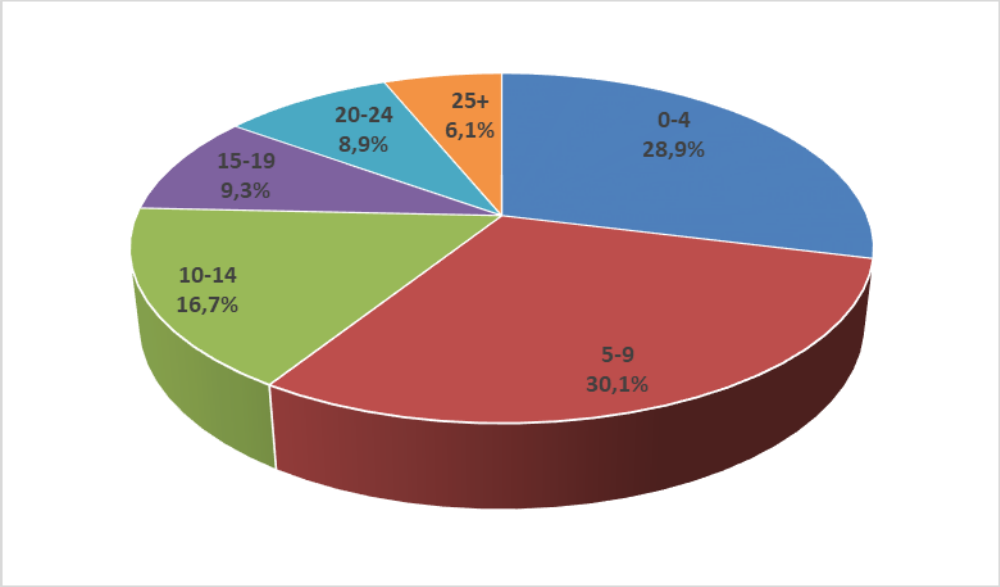

Kaynak: İPA 2017

Grafik 5'de görüldüğü üzere Batman ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 30,1'i 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 28,9'dur. İşyerlerinin yaklaşık yarısından fazlası 0-9 yaş aralığındadır. Bu ise Batman işgücü piyasasının genç bir işgücü piyasa olduğu göstermektedir.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı

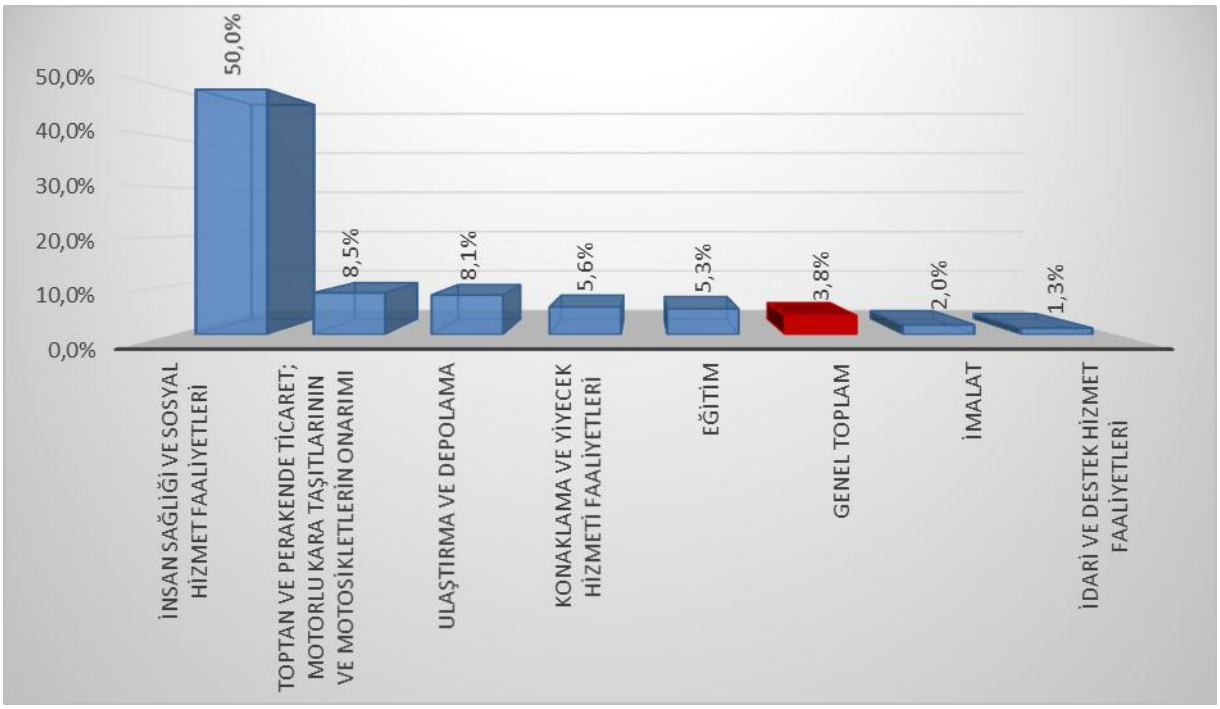

Kaynak: İPA 2017

Batman ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 50'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Batman ili genelinde bu oran yüzde 3,8 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 36 ile birinci sırada yer almıştır.

Batman ilinde ikinci sırada Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 8,5'inde part-time çalışanı bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 8,1 ile Ulaştırma ve Depolama sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat sektöründe işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

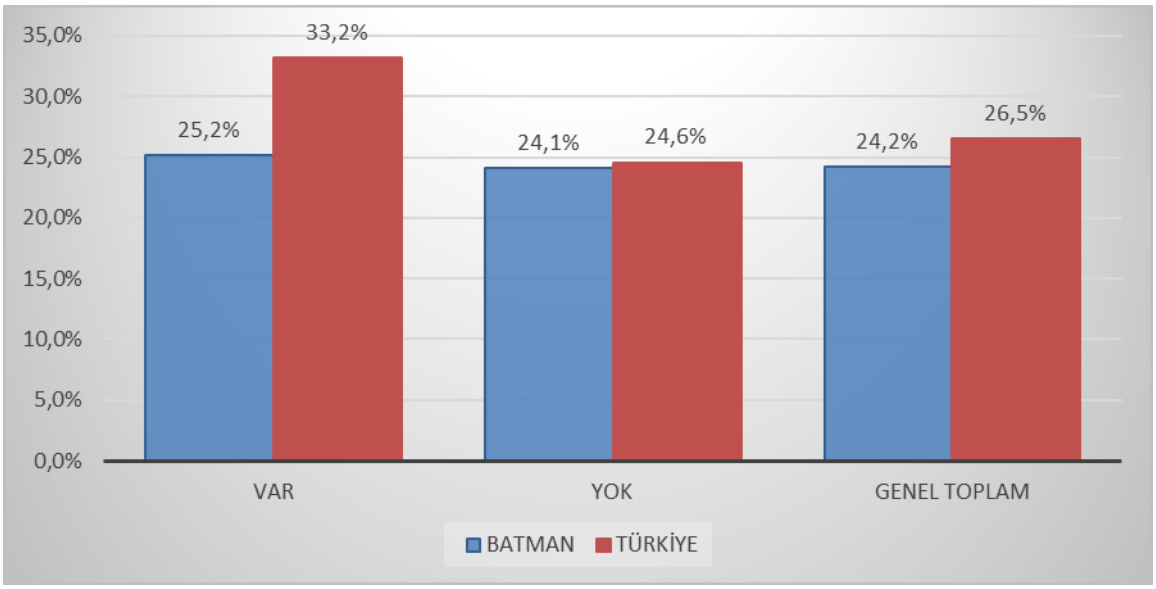

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,5'ini kadınlar oluşturmaktayken Batman ilinde bu oran yüzde 24,2 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Batman ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 25,2 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 24,1 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33,2 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,6'da kalmıştır. Batman ilinde Part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile aynı bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

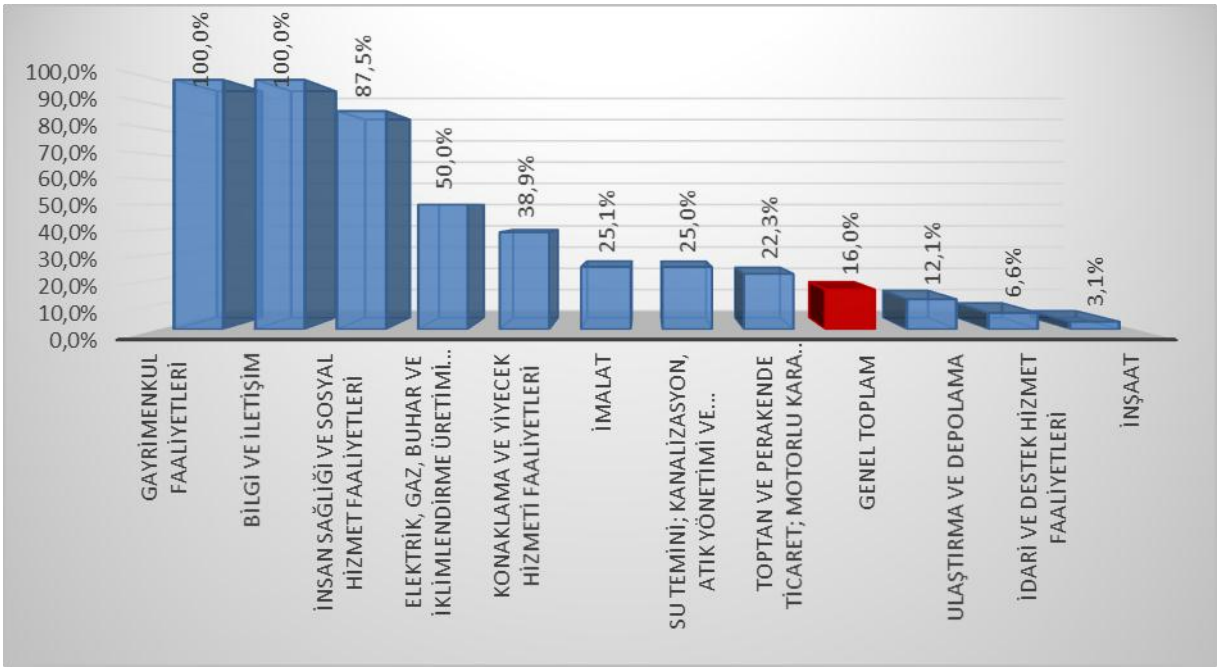

Kaynak: İPA 2017

Batman ilinde işyerlerinin yüzde 16'sında vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 25,7'dir. Batman ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Gayrimenkul Faaliyetleri ile Bilgi ve İletişim sektörlerinde görünmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 100'ünde vardiyalı çalışma söz konusudur. Ancak bu sektörlerin işyeri sayısının diğer sektörlere göre çok daha az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. İnşaat sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. Eğitim sektöründe vardiyalı çalışma olmamasının nedeni çalışma saatlerinin düzenli olmasıdır. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan İdari ve Destek Hizmetleri Faaliyetleri sektöründe bu oran yüzde 6,6 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Batman ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının altında olan sektörler; Ulaştırma ve Depolama, İdari ve Destek Hizmetleri Faaliyetleri ve İnşaat sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadınların Çalışma Oranı

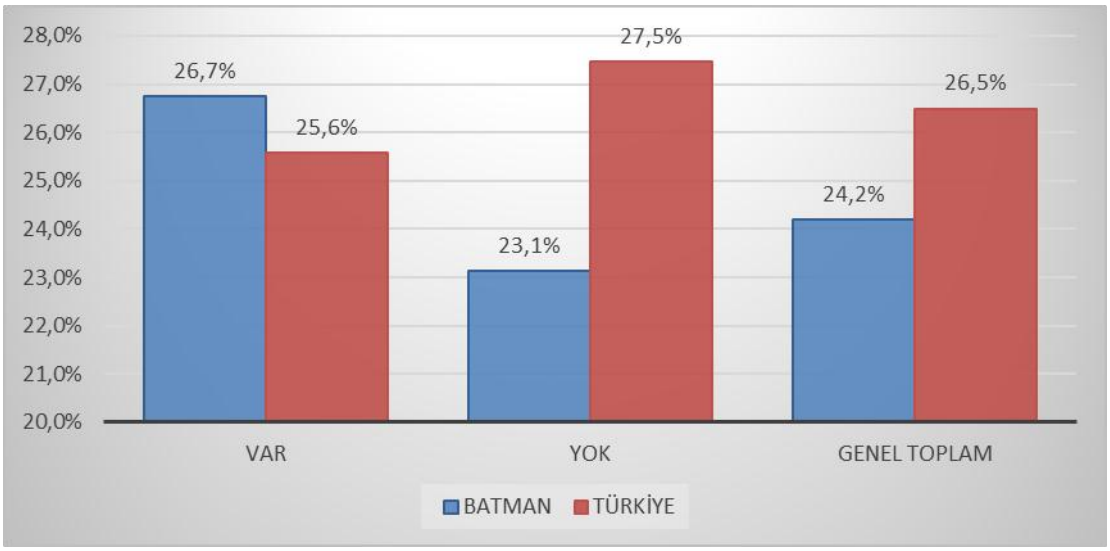

Kaynak: İPA 2017

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'de söz konusu eğilime ters yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 26,7'si kadın, yüzde 73,3'ü ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 23,1'e düşmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Batman ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 15,6'sının kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 6 çalışandan 1'i kadın 5'i erkeklerden oluşmakta olup Türkiye ortalamasına da yakın bir oran söz konusudur.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,9 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Batman ilinde ters yönde işlemektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

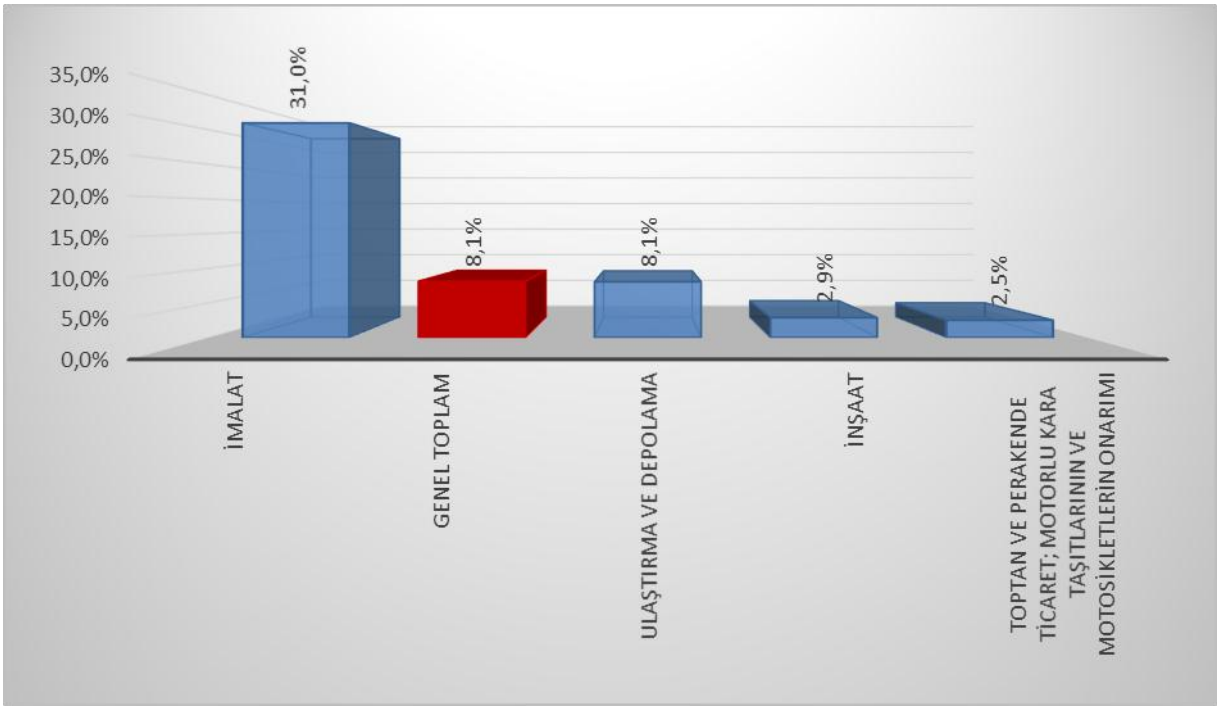

Kaynak: İPA 2017

Batman ilinde 17 sektörden 4 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 31'i ihracat yapmakta ve Batman ili ihracat ortalaması olan yüzde 8,1'in üzerinde olan tek sektör İmalat sektördür. İkinci sırada ise yüzde 8,1 ile Ulaştırma ve Depolama sektörü bulunmaktadır. Bu oranlar Türkiye ortalamasının altındadır. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,1'i ihracat yapmakta ve Batman ilinde sadece yüzde 30,1 ile İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır.

İmalat sektöründe söz konusu oranın yüksek çıkmasının en önemli sebebi Batman ilinde bulunan tekstil üzeri üretim yapan işyeri sayısının fazla olmasıdır. Batman ilinde yoğun olarak İnşaat ve Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı sektörlerinde yer alan işverenler olmasına rağmen ihracat yapan işyeri oranı yüzde 2,9 ve 2,5 ile son sırada yer almaktadır. İmalat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. İmalat sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 31'i ihracat yapmaktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Batman ilinde 2016 yılında gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırmasında 17 sektörden sadece 3 sektörde bulunan işyerlerinde ihracat yapıldığının hatırlatılmasında fayda bulunmaktadır. 2016 yılı ihracat ortalaması yüzde 9,9 ile 2017 yılı ihracat oranından daha yüksektir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

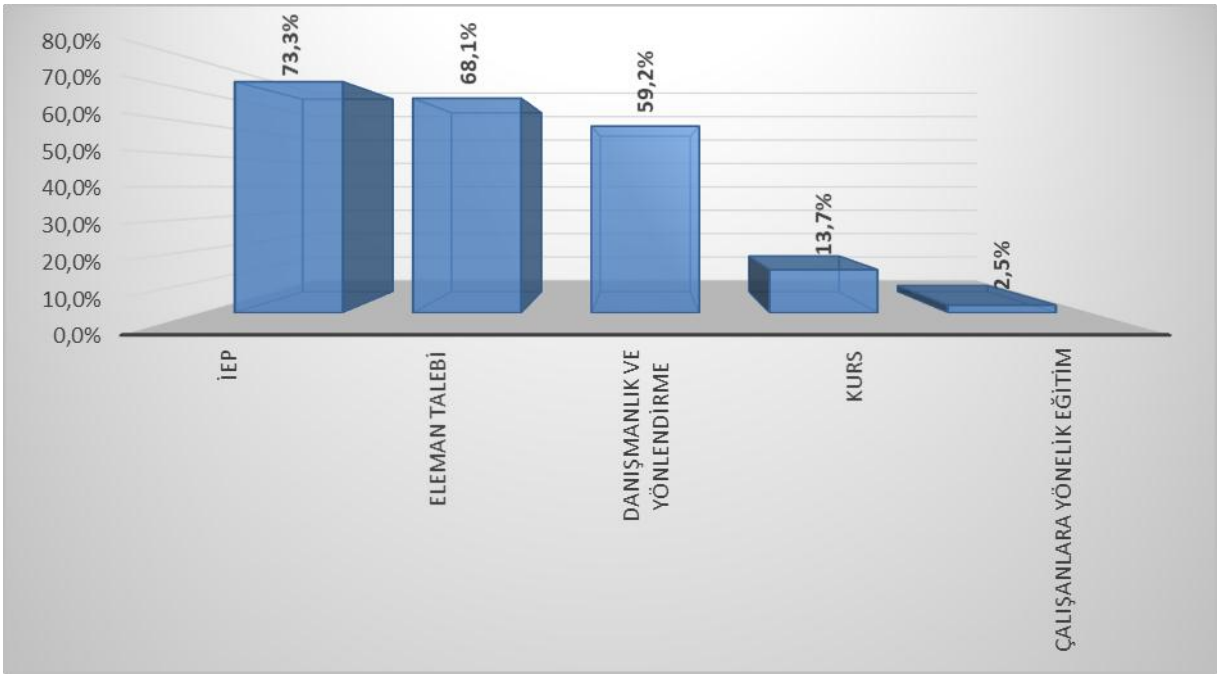

Kaynak: İPA 2017

Batman ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 52,6'sı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 55,4 olarak gerçekleşerek, bu oran Batman ili için Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İşbaşı Eğitim Programı hizmeti almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 73,3'ü İşbaşı Eğitim Programından yararlanırken yüzde 68,1'i Eleman Talebi alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

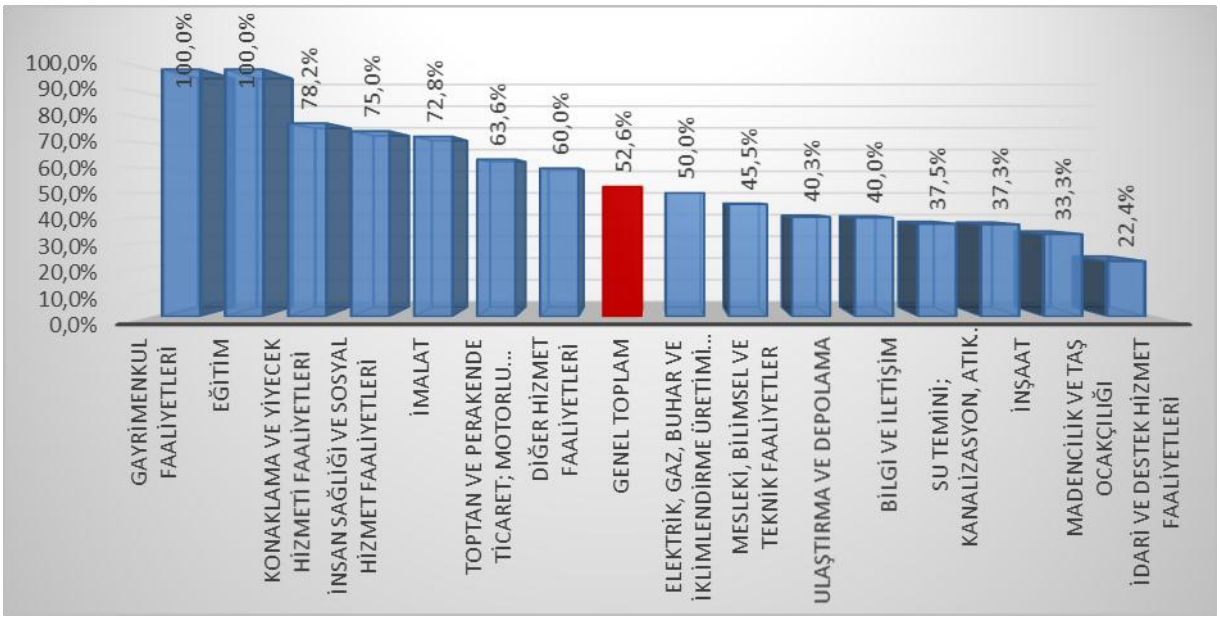

Kaynak: İPA 2017

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Batman ilinde Gayrimenkul Faaliyetleri ve Eğitim sektörlerinde yer alan işyerlerinin yüzde 100'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işyerine sahip olan İnşaat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 56,2'in altında kalarak yüzde 37,3 seviyesinde gerçekleşmiştir. İlin diğer önde gelen sektörlerinden olan İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde bu oran sırası ile yüzde 72,8 ve yüzde 63,6 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	Kurs
İmalat	4,1%	63,0%	82,0%	82,1%	30,1%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	2,0%	56,8%	64,4%	76,6%	9,6%
İnşaat	2,9%	66,2%	65,2%	76,8%	2,3%
Eğitim	-	63,1%	84,2%	78,9%	10,6%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	-	64,7%	29,4%	35,3%	-
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	-	35,9%	57,0%	78,9%	7,2%
Ulaştırma Ve Depolama	-	30,0%	40,0%	40,0%	10,0%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	-	66,7%	100,0%	83,3%	16,7%

Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	-	80,0%	60,0%	60,0%	-
Diğer Hizmet Faaliyetleri	-	100,0%	66,7%	100,0%	-
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	-	50,0%	50,0%	50,0%	-
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	-	-	100,0%	-	-
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	-	100,0%	-	-	-
Gayrimenkul Faaliyetleri	-	-	100,0%	100,0%	-
Bilgi Ve İletişim	100,0%	-	100,0%	100,0%	100,0%
Genel Toplam	**2,5%**	**59,2%**	**68,1%**	**73,3%**	**13,7%**

Kaynak: İPA 2017

Batman ilinde en çok Gayrimenkul Faaliyetleri ve Eğitim sektörlerinde yer alan işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 14'de yer almaktadır. Gayrimenkul faaliyetleri sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yüzde 100 ile işbaşı eğitim programı ve Eleman Talebi hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe yüzde 100 oranında eleman talebi bulunmaktadır. Diğer taraftan Bilgi ve İletişim sektöründe yer alan işyerleri ise yine yüzde 100 oranında çalışanlara yönelik eğitim, eleman talebi, İEP ve Kurs hizmetlerinden faydalanmışlardır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine sektörel olarak bakıldığında tüm sektörler tarafından en fazla eleman talebi hizmetinden faydalanmıştır. Yine oransal olarak eleman talebinden sonra İEP'ten faydalanılmıştır.

Batman ilinde Kısa çalışma ödeneği almak için hiçbir işyeri bu hizmetten faydalanmak için Kurum'a başvurmamıştır.

Şekil 13'de ise işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumlarına göre işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları Batman ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri

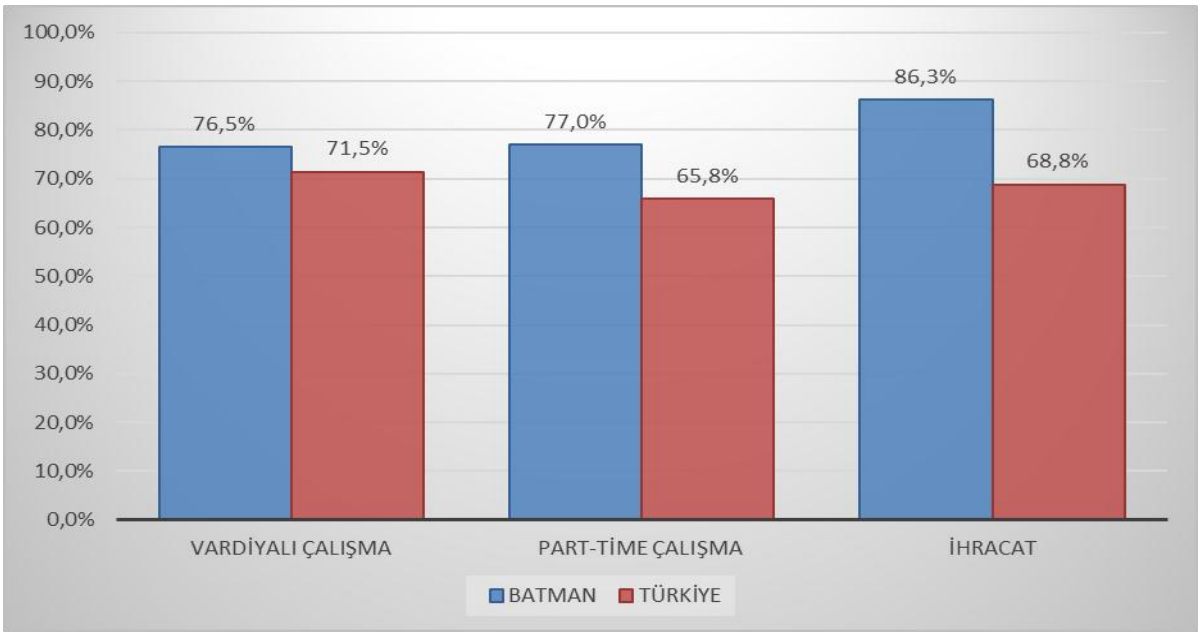

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin yüzde 71,5'i İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktadır. Batman ilinde ise bu oran yüzde 76,5 ile Türkiye ortalamasına oldukça yakın gerçekleşmiştir.

Batman ilinde part-time çalışma yapılan işyerlerinin yüzde 77'si İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktayken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 65,8 düzeyindedir.

Batman ilinde İhracat yapılan işyerlerinin yüzde 86,3'ü İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktayken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 68,8 düzeyindedir.

Mevcut İstihdam

Batman ilinde araştırma kapsamına dâhil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Batman ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 22 bin 8 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 16 bin 685 çalışan erkeklerden, 5 bin 328 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	2.829	5.767	8.596
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	369	2.305	2.675
İnşaat	310	2.143	2.453
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	323	1.632	1.954
Ulaştırma Ve Depolama	14	1.583	1.597
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	635	898	1.533
Eğitim	364	536	900
Bilgi Ve İletişim	362	249	610
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	15	552	567
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	71	494	565
Diğer Hizmet Faaliyetleri	17	157	174
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	7	150	157
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	3	98	101
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	0	59	59
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	2	42	44
Gayrimenkul Faaliyetleri	1	22	23
Genel Toplam	**5.323**	**16.685**	**22.008**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre dağılımda ise; Batman ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Batman ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 26,2 oranında, kadınlarda ise yüzde 12,9 oranında imalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 39 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 14 incelendiğinde Eğitim ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısına yakın olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

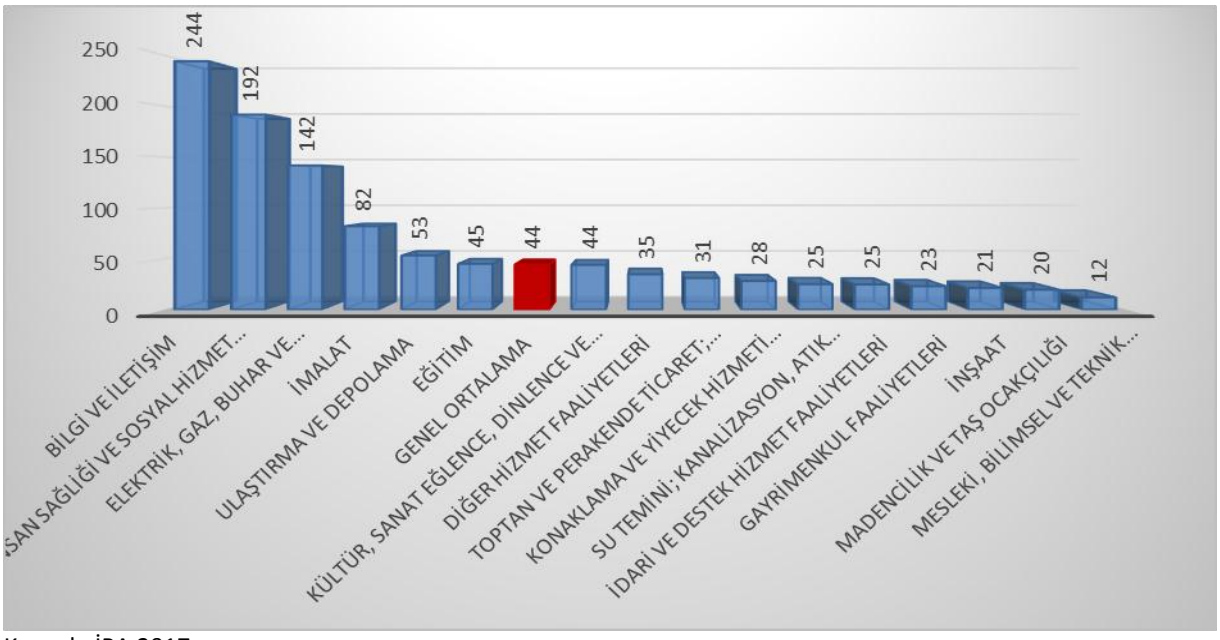

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 14'de Batman ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 44 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Bilgi ve İletişim sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 244; ikinci sırada bulunan İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler sektöründe 192 kişi ve üçüncü sırada bulunan Elektrik, Gaz, Buhar ve iklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe 142 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Sektörlere göre çalışan sayılarını 2016 yılı ile karşılaştırdığımızda 45,8 olan ortalama çalışan sayısı 2017 yılında 44'e düşmüştür.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 16'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Toplam
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	2.146	6.214	8.360
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	908	3.571	4.479
Hizmet Ve Satış Elemanları	442	1.645	2.088
Profesyonel Meslek Mensupları	642	1.209	1.850
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	707	1.010	1.718
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	278	1.395	1.673
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	149	1.132	1.281
Yöneticiler	47	469	516
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	3	40	43
Genel Toplam	**5.323**	**16.685**	**22.008**

Kaynak: İPA 2017

Toplam çalışanların içerisinde Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 38'i, erkek çalışanların yüzde 28,2'i ve kadın çalışanların yüzde 9,75'i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almakta ve yüzde 20,3 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Batman ilinde kadınların yüzde 8,3'ü Hizmet ve Satış Elemanları, yüzde 12 Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda yer almaktadır. Erkeklerin ise yüzde 9,9'ü Hizmet ve Satış Elemanları ve yüzde 7,25'i Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda yer almaktadır.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Batman ilinin sosyo-ekonomik yapısında ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı (Yıl)	Kadın	Erkek	Toplam
0-4	2.455	6.000	8.454
5-9	1.437	3.611	5.048
10-14	913	3.213	4.126
15-19	235	1.251	1.486
20-24	219	1.162	1.380
25+	65	1.449	1.514
Genel Toplam	**5.323**	**16.685**	**22.008**

Kaynak: İPA 2017

Tablo 17'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; işyeri yaşı ile çalışan sayısı arasında ters yönlü bir ilişkinin olmasıdır. İşyerinin yaşı büyüdükçe çalışan sayısı azalmaktadır. 15-19 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 15,8'i kadınlardan oluşmaktayken, 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 4,3'tür.

İstihdamda bulunanların büyük bir çoğunluğu yeni kurulan işyerlerinde çalışmaktadır. Ayrıca genç yaştaki işyerleri Batman ilinde piyasada önemli bir yere sahiptir. İşyerlerinin yarısını 0-4 ve 5-9 yaş aralığında yer alan işyerleri oluşturmaktadır. Bu yüzden çalışan sayısının önemli bir bölümü söz konusu işyerlerinde bulunmaktadır. 2017 yılında en çok çalışan 0-4 yıllık işyerinde iken bu değer bir önceki araştırma dönemi 2016 yılında da değişmemiştir.

Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)
Beden İşçisi (Genel)	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Beden İşçisi (Genel)
Şoför (Yolcu Taşıma)	Temizlik Görevlisi	Şoför (Yolcu Taşıma)
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Temizlik Görevlisi
Temizlik Görevlisi	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Şoför-Yük Taşıma	Hemşire	Şoför-Yük Taşıma
Beden İşçisi (İnşaat)	Paketleme İşçisi	Beden İşçisi (İnşaat)

Kaynak: İPA 2017

Tablo 18'da ise Batman ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk beş mesleğin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır Makineci (Dikiş). Mesleği hem kadınlar hem de erkek çalışanlar arasında en fazla çalışılan ilk mesleği oluşturmaktadır. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde erkeklerden farklı olarak Hemşire, Kalite Kontrolcü ve hasta ve yaşlı bakım elemanı ve bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

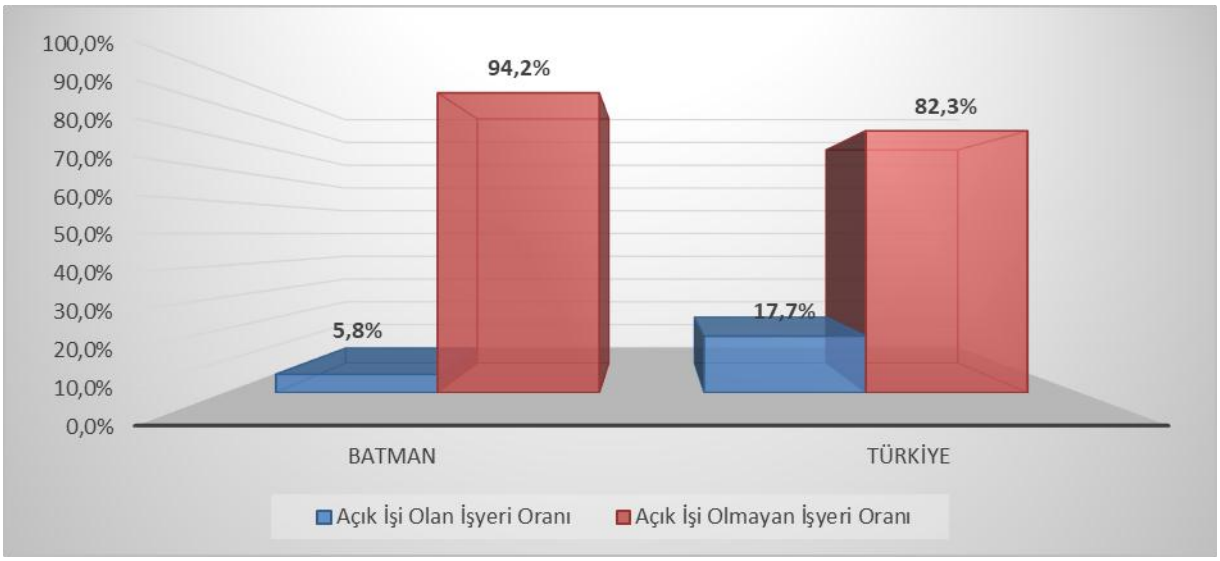

Kaynak: İPA 2017

Batman ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 5,8'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılı açık işi olan işyerleri oranı 2016 yılı açık işi olan işyerleri oranına göre yüzde 0,6 azalış ile 2016 yılı açık iş oranın altında kalmıştır.

Batman ilinde 29 işyerinden 412 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 19'da gösterilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Açık İş Sayısı
İmalat	336
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	29
Eğitim	17
Ulaştırma Ve Depolama	13
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	10
İnşaat	4
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	3
Genel Toplam	**412**

Kaynak: İPA 2017

Batman ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 412 kişilik açık işin yüzde 81,5' ine tekabül eden 336 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Eğitim Ve Ulaştırma Ve Depolama sektörleridir. Batman ilinde 2016 yılında 369 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayılarına bakıldığında yüzde 85,9 ile İmalat sektörü bulunmaktadır.

Tablo 20'de ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
İmalat	3,8%	37,5%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	1,9%	21,1%
Eğitim	1,8%	14,0%
Ulaştırma Ve Depolama	0,8%	5,6%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,6%	4,0%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	0,4%	3,8%

İnşaat	0,2%	1,1%
Genel Toplam	**1,8%**	**5,8%**

Kaynak: İPA 2017

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 20'den de görüleceği üzere Batman ilinde açık iş oranı yüzde 1,8 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Batman ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 98 kişilik dolu kadronun yanında 2 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,8 ile İmalat sektörü olarak tespit edilmiştir. Açık iş oranı 2016 yılında 1,8 ile değişikliğe uğramamıştır.

Açık iş verme oranında da İmalat sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 37,5'inde açık iş bulunmaktadır. İmalat sektörünü yüzde 21,1 ile İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve yüzde 14 ile Eğitim sektörü takip etmektedir.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

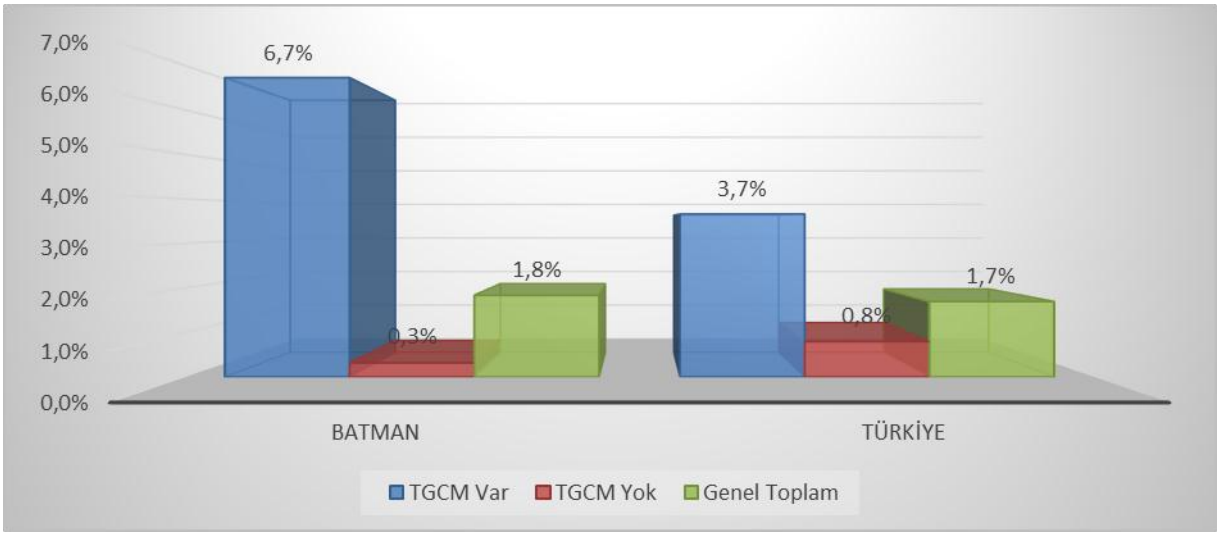

Kaynak: İPA 2017

Batman ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 6,7; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,3 olarak gerçekleşmiştir. Batman ilinin bu oranları Türkiye ortalamasının üstündedir. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

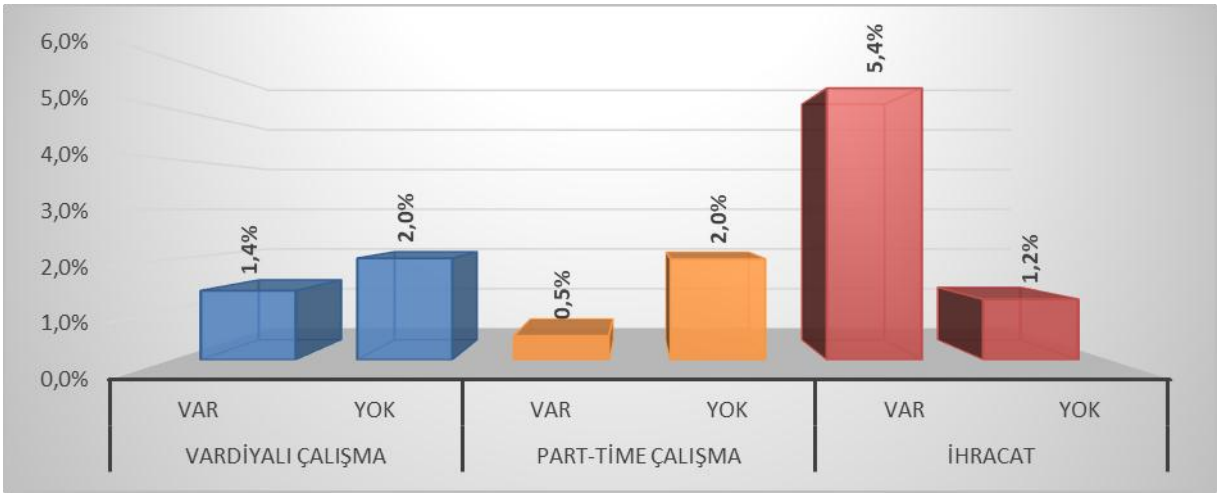

Kaynak: İPA 2017

Batman ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 1,4 vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 0,5 yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2'dir. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 5,4, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,2 olarak tespit edilmiştir. İşyerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapması açık iş oranını arttırmaktadır. Vardiyalı çalışma ve part-time çalışmada Batman iline ait %1,8'lik oranın altında iken ihracat yapılan işyerlerinde açık iş oranı Batman ilinin oranından 3 kat daha fazla olduğu görülmektedir.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

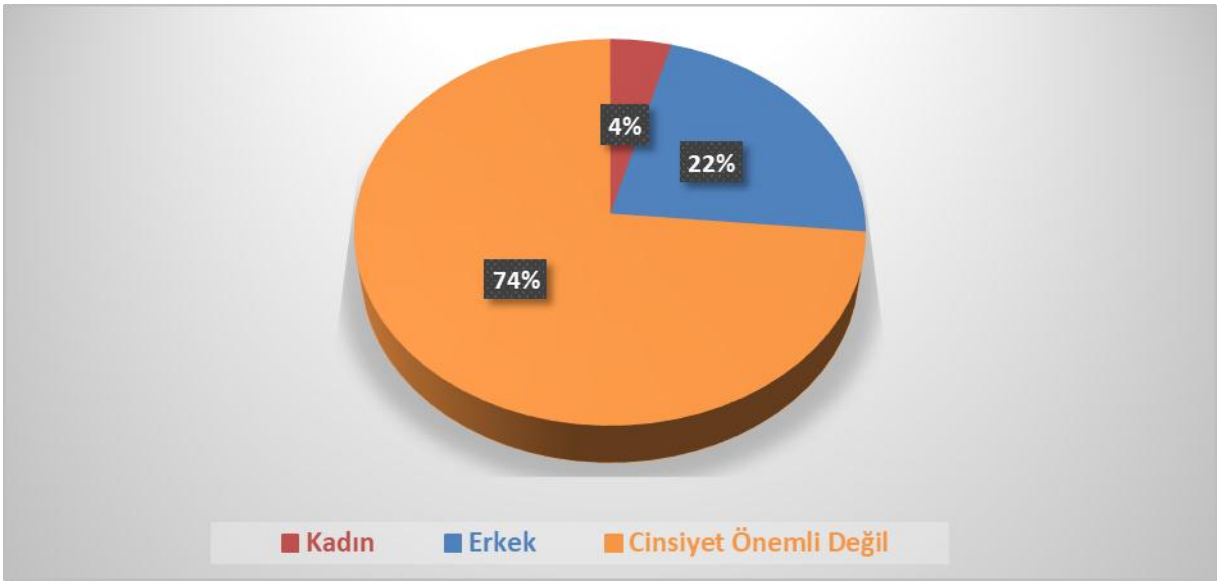

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 18'de ise Batman ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 22'sinde işverenlerin erkek işgücü

talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğiliminde ise bu oran yüzde 4 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 74 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

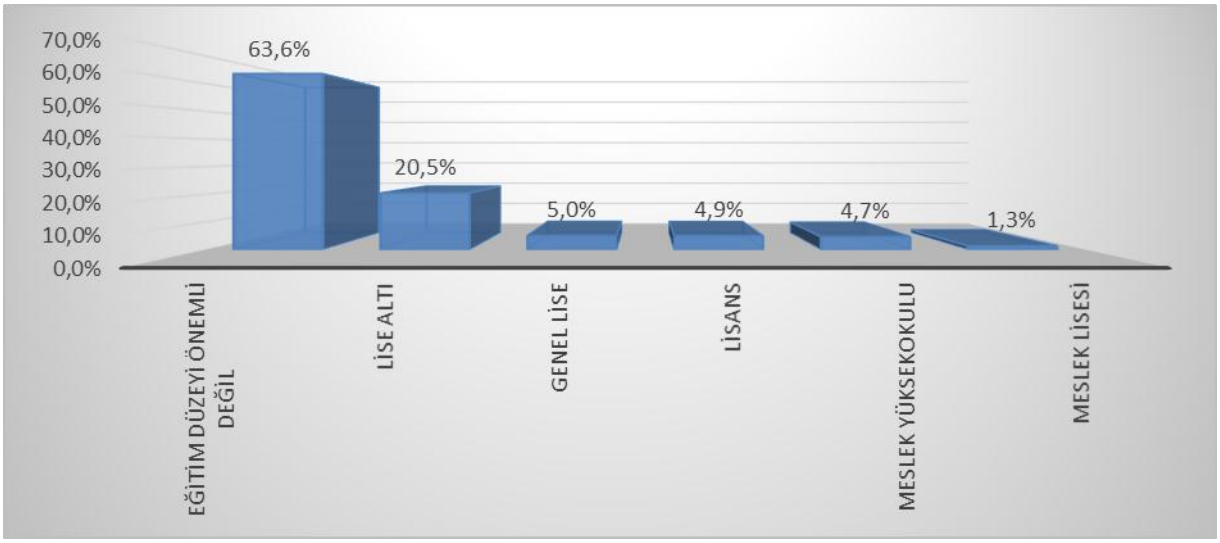

Kaynak: İPA 2017

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Batman ilindeki açık işlerin yüzde 63,6'sında işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. İkinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise Lise Altı seviyesi olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 1,3 ile Meslek Lisesidir.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

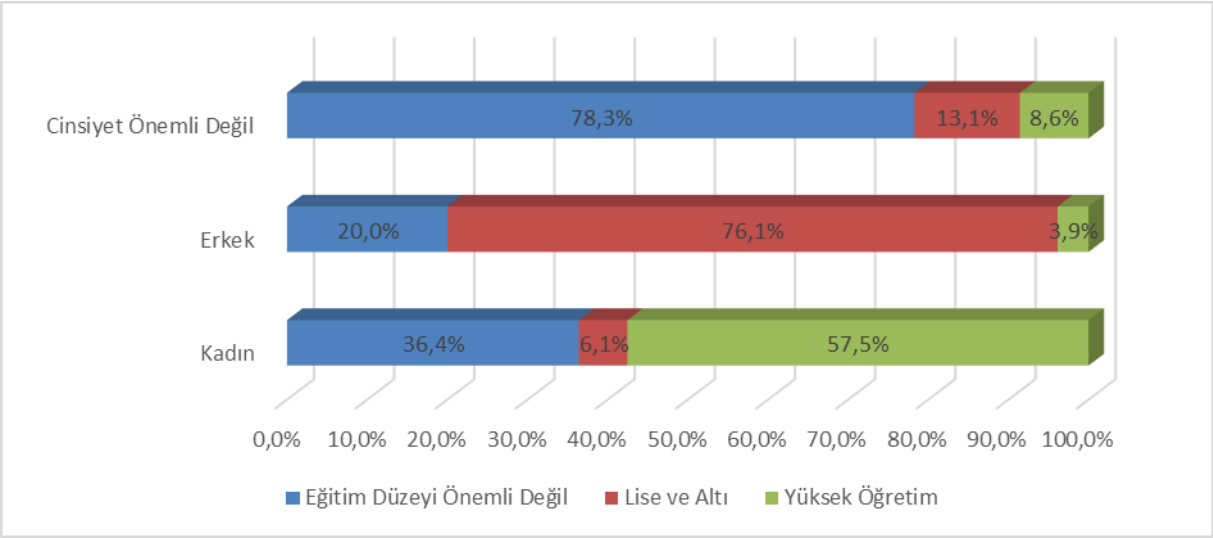

Kaynak: İPA 2017

Şekil 20'de görüleceği üzere Eğitim Düzeyi Önemli Değil ve Lise Altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla Yüksek Öğretim işgücü talep edilmiştir. Ayrıca kadınlarda talep edilen açık işlerde herhangi bir eğitim seviyesinin istenmesi erkeklere göre daha fazladır. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre erkeklerde daha az kadınlarda daha fazladır.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 21'de Batman ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Eğitim Seviyesi Önemli Değil	Lise ve Altı	Yüksek Öğretim
İmalat	75,7%	23,7%	0,6%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	34,5%	65,5%
Eğitim	0,0%	12,5%	87,5%
Ulaştırma Ve Depolama	0,0%	90,9%	9,1%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının	44,4%	55,6%	0,0%

Ve Motosikletlerin Onarımı			
İnşaat	0,0%	33,3%	66,7%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**63,6%**	**26,8%**	**9,6%**

Kaynak: İPA 2017

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen sektör bulunmamaktadır.

Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründeki yüzde 100 ve İmalat sektöründeki açık işlerin yüzde 75,7 gibi bir oranında herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır.

Açık işlerinde işverenlerin mutlaka belirli bir eğitim seviyesinde talep verdikleri sektörler ise; İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Eğitim ve inşaat sektörleri olmuştur.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

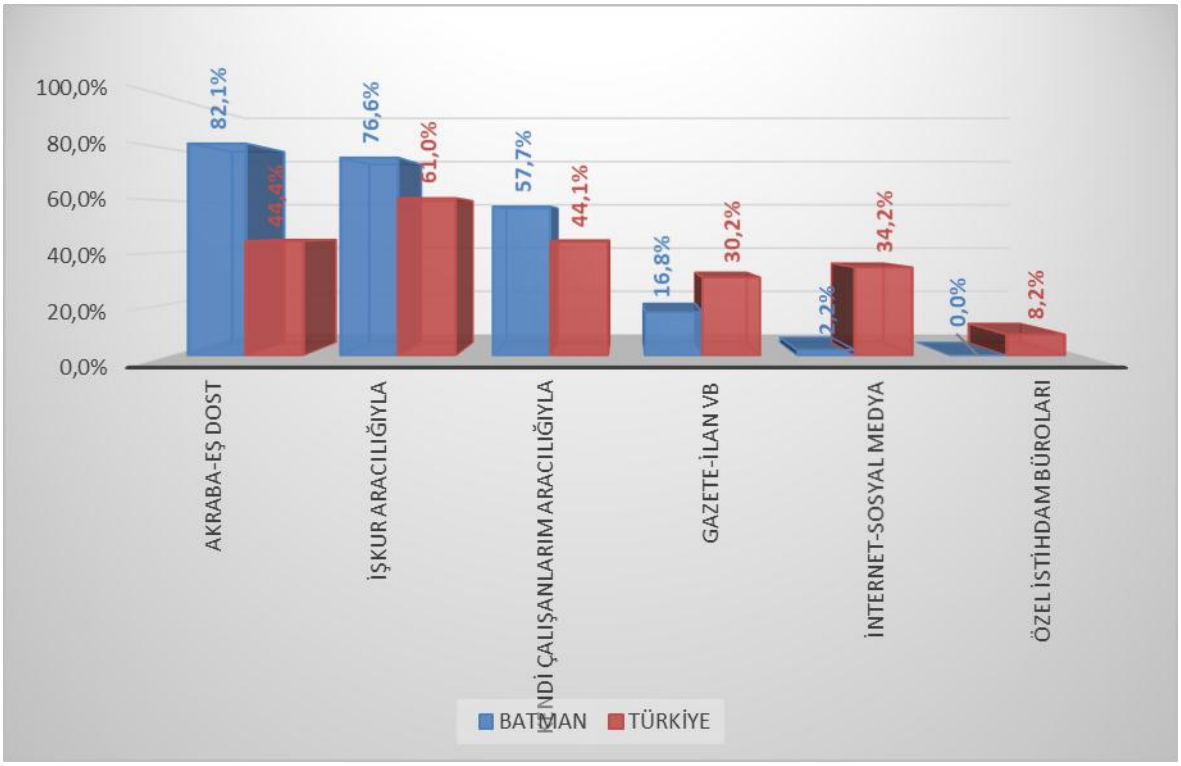

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Batman ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Batman ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 82,1 gibi büyük bir oranı Akraba-Eş Dost vasıtası ile aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 44,4 olarak gerçekleşmiştir. Batman ilinde işverenler daha sonra İŞKUR Aracılığıyla arama kanalını kullanmıştır. Açık işlerin yüzde 76,6'sı İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır. Özel İstihdam Büroları Batman ilinde arama kanalı olarak kullanılmaktadır. Bunun sebebi ise Batman İlinde hâlihazırda herhangi bir özel istihdam bürosunun bulunmamasıdır.

Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya
Eğitim Düzeyi Önemli Değil	81,3%	98,7%	73,9%	6,1%	0,0%
Lise Altı	83,1%	16,9%	25,2%	25,2%	0,0%
Genel Lise	100,0%	74,4%	51,7%	48,3%	0,0%
Meslek Lisesi	100,0%	22,6%	0,0%	22,6%	0,0%
Meslek Yüksekokulu	93,7%	63,7%	41,8%	51,9%	36,3%
Lisans	53,8%	69,4%	20,8%	53,8%	9,8%
Genel Toplam	**82,1%**	**76,6%**	**57,7%**	**16,8%**	**2,2%**

Kaynak: İPA 2017

Açık iş taleplerinin geneline bakıldığında Batman ilinde en çok tercih edilen arama kanalı Akraba-Eş Dost seçeneğidir. Eğitim Düzeyi Önemli Değil seçeneği hariç tüm eğitim seviyelerinde ilk sırada bulunmaktadır.

Eğitim düzeyi önemli olmadığını belirten işyerlerinde en çok İŞKUR aracılığıyla eleman aranmakta iken, lise Altı eğitiminde talep verilen açık işlerde Akraba-Eş Dost, meslek Lisesi ve Meslek Yüksekokulu eğitim seviyesinde talep edilen açık işlerde yine Akraba-Eş Dost arama kanalları en çok kullanılan aranma kanallarıdır.

Lisans düzeyinde talep edilen açık işlerde en çok İŞKUR aracılığıyla tercih edilirken Batman ilinde Lisans Üstü ve çıraklık eğitimi almış personel tercih edilmemiştir.

Şekil 22'de ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

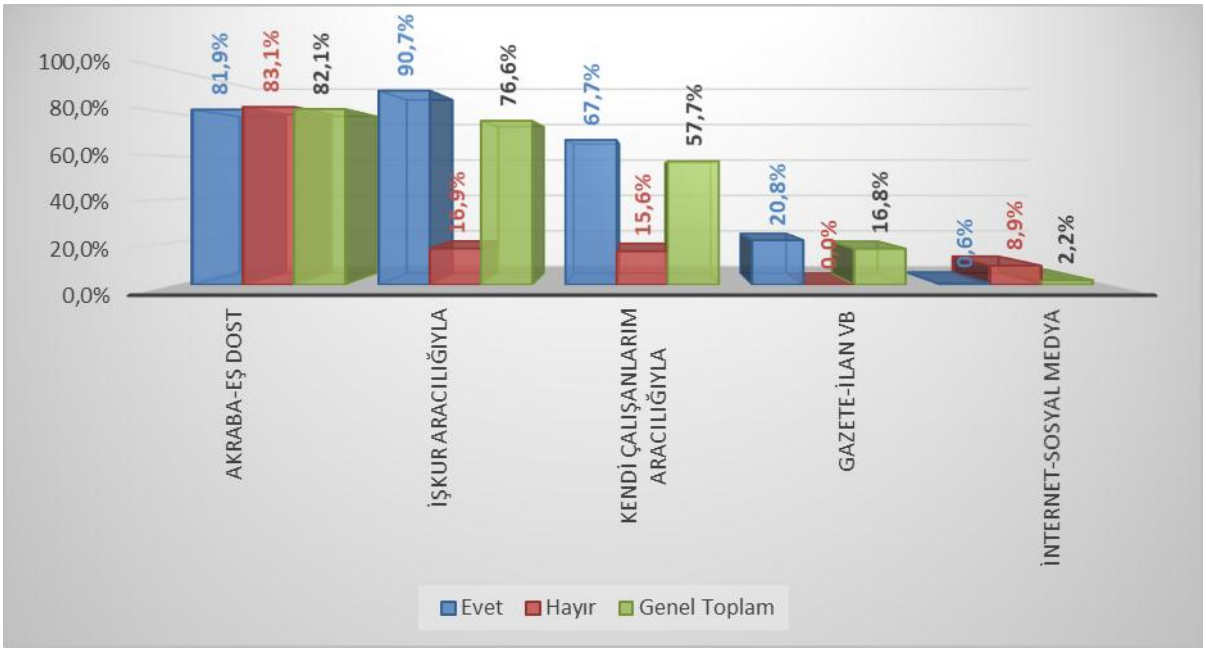

Kaynak: İPA 2017

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde ilk sırada yüzde 82,1 gibi önemli bir oranda Akraba-Eş Dost, ikinci sırada ise yüzde 76,6 ile İŞKUR arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinin yüzde 57,7'sini kendi çalışanları aracılığı ile karşılamaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için Gazete-İlan vb. arama kanalını yüzde 16,8 oranında kullanırken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde Gazete-İlan vb. arama kanalını yüzde 16,8 oranında kullanmıştır.

Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Genel Toplam
Takım Çalışması	1	2	-	1	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe	2	1	4	2	2	2
Fiziki Ve Bedensel Yeterlilik	3	5	-	4	4	3
Sorun Çözme Ve İnisiyatif Alabilme	4	4	3	3	3	4

İletişim Ve İfade Yeteneği	5	3	2	5	5	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	7	-	6	6	6
Bilgisayar Kullanımı	7	-	1	-	7	7
Satış Ve Pazarlama Becerisi	8	-	-	7	8	8
Proje Tabanlı Çalışma	9	6	-	8	-	9
Yabancı Dil	-	-	-	9	-	10

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alan oluşturmaktadır.

Batman ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Takım çalışması gelmektedir. İkinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe ve daha sonra Fiziki Ve Bedensel Yeterlilik, Sorun Çözme Ve İnisiyatif Alabilme, İletişim Ve İfade Yeteneği, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Bilgisayar Kullanımı, Satış Ve Pazarlama Becerisi, Proje Tabanlı Çalışma) ve Yabancı Dil becerisi gelmektedir.

Takım Çalışması, en çok Akraba-Eş Dost, İŞKUR ve Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla istenmiştir. İŞKUR arama kanalında en çok Takım Çalışması istenen açık işler talep edilmiştir. Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe aracılığı ile aranan açık işlerde en Gazete-İlan vb. talep edilmiştir.

Bilgisayar Kullanımı arama kanalı ile aran açık işlerde İnternet-Sosyal Medya istenmemiştir.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

BATMAN	Açık İş Sayısı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	231
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	88
Profesyonel Meslek Mensupları	35
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	23
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	25
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	5
Hizmet Ve Satış Elemanları	4
Genel Toplam	**412**

Kaynak: İPA 2017

Batman ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 56'dır. Batman ilinde talep edilen açık işlerin yarısından fazlası Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubundan dolayısıyla tekstil üretimi yapan fabrikaların halen eleman ihtiyacının yeterince karşılanmadığını göstermektedir. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu bulunmaktadır.

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 25'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Batman ili için tespit edilen yüzde 1,8'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 2,7 ile Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Profesyonel Meslek Mensupları gelmektedir.

Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

BATMAN	Açık İş Oranı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	2,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	1,9%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1,8%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1,4%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	0,2%
Genel Toplam	**1,8%**

Kaynak: İPA 2017

Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek ve Yöneticiler grubunda açık iş olmadığından açık iş oranı da sıfır görünmektedir.

İl geneli açık iş oranının üstünde olan meslek grupları Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Profesyonel Meslek Mensupları.

İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanları meslek gruplarıdır.

Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	-	13,2%	72,3%	56,1%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	24,3%	5,8%	5,0%	6,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	6,1%	12,0%	3,7%	5,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	12,1%	58,0%	10,9%	21,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	40,0%	3,9%	8,2%	8,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	-	4,9%	-	1,1%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	17,5%	2,3%	-	1,3%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2017

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 40 oranında Profesyonel Meslek Mensupları; yüzde 24,3 oranında Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar; yüzde 17,5 oranında Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise bütün meslek grubunda olduğu görülmektedir. Örneğin; Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Hizmet Ve Satış Elemanları Meslek Mensupları meslek grubunda açık işlerde kadın işgücü tercihinde hiç talep bulunmazken, erkek işgücü taleplerinde yüzde 13,2'si ve 4,9'u bu meslek grubunda verilmiştir.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlardan farklı olarak Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu, herhangi bir cinsiyet tercihinde en fazla oranda bulunmayan bir alan olmuştur. Zira bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 72,3'ünde işverenler "cinsiyet önemli değil" seçeneğini tercih etmişlerdir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Teknisyenler, Teknikerler ile Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grupları olmuştur.

Tablo 27'de ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada Bilgisayar Kullanımı becerisine sahip çalışanlar tercih edilmektedir.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe ve Satış Ve Pazarlama Becerisi becerileri önemlidir. Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve ön plana çıkmıştır.

Profesyonel Meslek Mensuplarında ise yabancı dil becerisinin talep edildiği tek meslek grubu olmuştur. İlk sırada Sorun Çözme Ve İnisiyatif Alabilme, İletişim ve İfade Yeteneği ve Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) becerisi talep edilmektedir.

Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceri	BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	YÖNETİCİLER	Genel Toplam
Takım Çalışması	-	-	5	3	4	6	1	-	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe	-	1	3	3	3	2	2	-	2
Fiziki Ve Bedensel Yeterlilik	-	-	1	5	2	4	3	-	3
Sorun Çözme Ve İnisiyatif Alabilme	3	-	2	1	-	3	4	-	4
İletişim Ve İfade Yeteneği	2	-	4	2	5	1	5	-	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	3	-	-	7	1	8	-	-	6
Bilgisayar Kullanımı	1	-	-	4	-	7	-	-	7
Satış Ve Pazarlama Becerisi	-	2	-	-	-	5	-	-	8
Proje Tabanlı Çalışma	-	-	-	6	-	9	-	-	9
Yabancı Dil	-	-	-	7	-	-	-	-	10

Kaynak: İPA 2017

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	82,3%	13,8%	-	88,0%	75,0%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	82,7%	21,6%	-	100,0%	61,1%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	80,8%	48,4%	-	95,4%	27,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	84,3%	-	-	45,8%	36,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	73,4%	59,3%	19,8%	68,2%	26,1%
Hizmet Ve Satış Elemanları	75,7%	-	-	24,3%	-
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	100,0%	-	38,6%	-	38,6%
Genel Toplam	**82,1%**	**16,8%**	**2,2%**	**76,6%**	**57,7%**

Kaynak: İPA 2017

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 100'ü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubuna ait açık işler ise İŞKUR aracılığı ile aranmamaktadır.

Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar en fazla İŞKUR, Kendi Çalışanlarım Aracılığı ve Akraba-Eş Dost arama kanalı ile aranmaktadır. Nitelik gerektirmeyen mesleklerdeki açık işlerin yüzde 84,3'ü Akraba-Eş Dost aracılığı ile aranmaktadır. Profesyonel Meslek Mensuplarının yüzde 73,4'ü Akraba-Eş Dost arama kanalı kullanılarak aranmaktadır.

Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslek	Fiziki Ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim Ve İfade Yeteneği	Satış Ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme Ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe
Makineci (Dikiş)	3	-	5	-	4	1	2
Beden İşçisi (Genel)	1	-	-	-	3	2	-
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	4	-	3	-	2	-	1
Paketleme İşçisi	-	-	3	-	1	-	2
Makastar-Tekstil	2	1	-	-	-	3	-
Hemşire	-	-	2	-	1	3	-
Tıbbi Dokümantasyoncu Ve Sekreter	-	-	1	-	2	-	3
Tır-Çekici Şoförü	-	-	-	-	-	-	1
Pazarlamacı	-	-	3	2	-	-	1
Tuğla İmal İşçisi	-	-	-	-	-	-	1

Kaynak: İPA 2017

Tablo 29'da Batman ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Makineci (Dikiş) mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik Takım Çalışması, Beden İşçisi (Genel)mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik Fiziki Ve Bedensel Yeterlilik yer almaktadır. Ortacı/Ayakçı (Tekstil) mesleği için ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe talep edilmiştir. Paketleme İşçisi mesleğinde ilk sırada Sorun Çözme Ve İnisiyatif Alabilme, ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe Becerisi talep edilmektedir.

Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Makineci (Dikiş)	Çocuk Gelişim Elemanı	Beden İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (Genel)	Kalite Kontrolörü-Kumaş	Tır-Çekici Şoförü
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Kumaş Paketleme İşçisi	Pazarlamacı
Paketleme İşçisi	Kadın Hastalıkları Ve Doğum Uzmanı	Cam Mamul İmalatçısı
Makastar-Tekstil	Sekreter	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)
Tır-Çekici Şoförü	İnşaat Teknolojisi Teknikeri	Satış Temsilcisi / Plasiyer
Hemşire	Ön Muhasebeci	İnşaat Mühendisi
Tıbbi Dokümantasyoncu Ve Sekreter		Garson (Servis Elemanı)
Tuğla İmal İşçisi		Sekreter
Pazarlamacı		Elektrik Teknisyeni

Kaynak: İPA 2017

Batman ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel), Ortacı/Ayakçı (Tekstil), Paketleme İşçisi, Makastar-Tekstil, Tır-Çekici Şoförü, Hemşire, Tıbbi Dokümantasyoncu Ve Sekreter, Tuğla İmal İşçisi ve Pazarlamacıdır.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Çocuk Gelişim Elemanı, Kalite Kontrolörü-Kumaş, Kumaş Paketleme İşçisi, Kadın Hastalıkları Ve Doğum Uzmanı, Sekreter, İnşaat Teknolojisi Teknikeri ve Ön Muhasebecidir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Beden İşçisi, Tır-Çekici Şoförü Pazarlamacı, Cam Mamul İmalatçısı, Ortacı/Ayakçı (Tekstil), Satış Temsilcisi / Plasiyer, İnşaat Mühendisi, Garson (Servis Elemanı), Sekreter ve Elektrik Teknisyenidir.

Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Takım Çalışması		3	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe	2	2	2	2
Fiziki Ve Bedensel Yeterlilik	4	1	5	3
İletişim Ve İfade Yeteneği	1	4	3	4
Sorun Çözme Ve İnisiyatif Alabilme	3	6	4	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	4	9	6	6
Bilgisayar Kullanımı	3	7		7
Satış Ve Pazarlama Becerisi		5		8
Proje Tabanlı Çalışma		8		9
Yabancı Dil			7	10

Kaynak: İPA 2017

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sırada farklılık göstermektedir. Kadınlarda ilk öncelik İletişim Ve İfade Yeteneği iken, erkeklerde ilk öncelik Fiziki Ve Bedensel Yeterlilik olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Takım Çalışması, ikinci öncelik de Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe becerisi olarak görülmektedir. Yabancı dilin öncelik sıralamasında bulunduğu açık işlerde ise herhangi bir cinsiyet tercihi ifade edilmemiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Batman ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

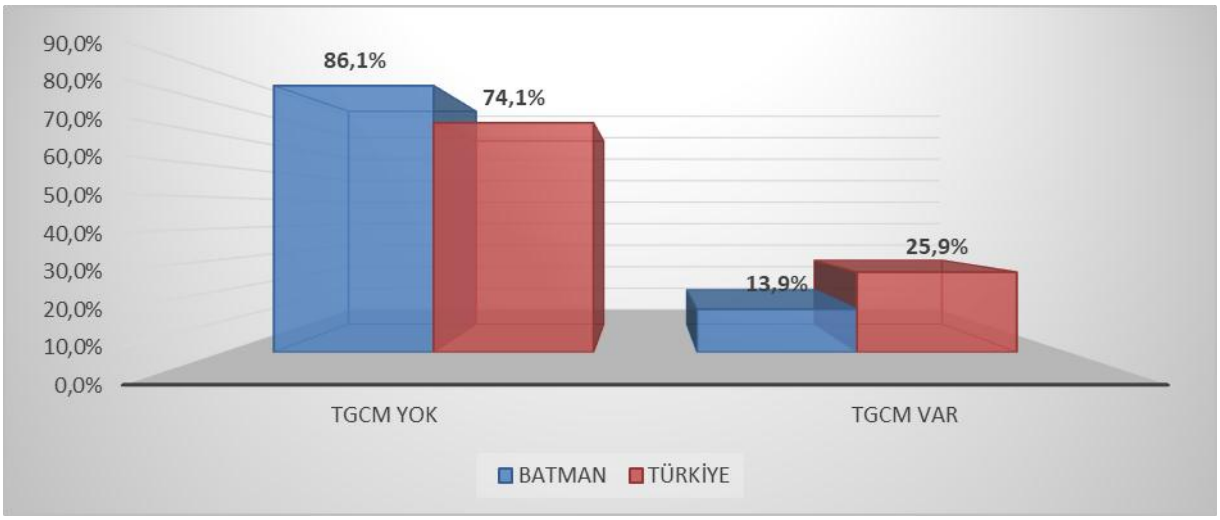

Kaynak: İPA 2017

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20+ istihdamlı 99 bin 806 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 825 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Batman ilinde ise 20+ istihdamlı 413 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 69 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 13,9 ile Batman ilinin eleman temininde ülke genelinden daha az eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir. Ayrıca 2016 yılında eleman temininde güçlük çekilme oranı yüzde 14,5 olduğu bilinmektedir. Son araştırma; yüzde 0,6 ile bir önceki döneme göre temininde güçlük çekilme oranının düştüğünü göstermiştir.

Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

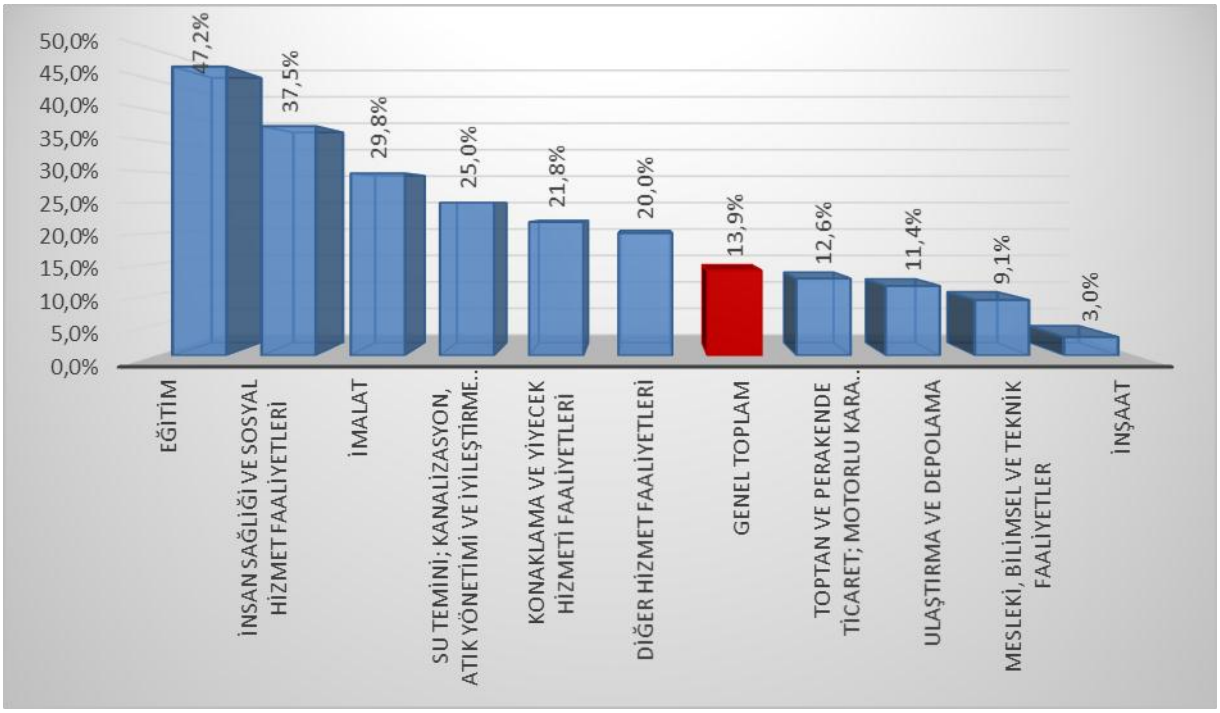

Kaynak: İPA 2017

Batman ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Eğitim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, İmalat, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, ,Konaklama ve Yiyecek Hizmet Faaliyetleri ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çektiği dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde güçlük olmayan işyerlerinin Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri ve Kültür ve Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

Eğitim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve İmalat sektörü gibi Batman ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının ön sıralarda yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha eleman temininde güçlük çektiğini göstermektedir.

Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	424
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	29
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	25
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	22
Ulaştırma Ve Depolama	22
Eğitim	19
İnşaat	14
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	11
Diğer Hizmet Faaliyetleri	5
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	4
Genel Toplam	**574**

Kaynak: İPA 2017

Batman ilinde 574 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat, Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı ve Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman

sayısı, Batman ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 84'ünü oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Batman ilinde toplam çalışanların yüzde 87'si bu sektörlerde çalışmaktadırlar.

Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

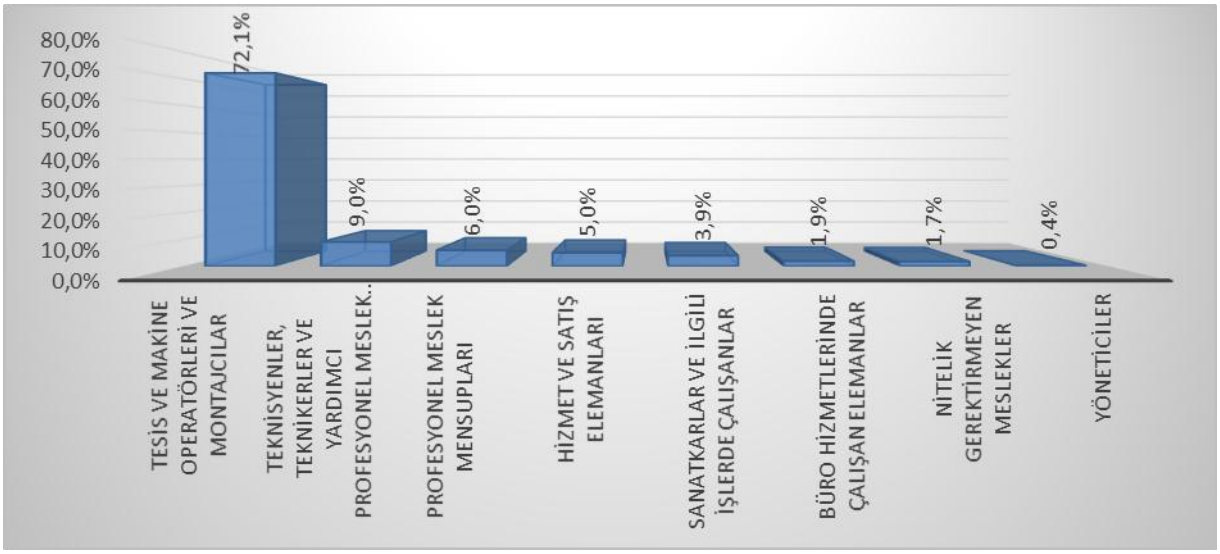

Kaynak: İPA 2017

Batman ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 414 kişi ile Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 72,1'i bu meslek grubunda yer almaktadır. Batman ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda teminde güçlük çekilmemiştir.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek birinci sırada Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Batman ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu ülke genelinde dördüncü sırada iken Batman ilinde eleman temininde güçlük çekilen ikinci meslek grubudur.

Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGCM	Genelleştirilmiş Eleman Sayısı	Oranı
Makineci (Dikiş)	260	45,2%
Remayöz Makinesi Operatörü/Remayözcü (Düz Örme Hazır Giyim)	50	8,7%
Ring Makineci	32	5,5%
Elektrik Teknisyeni	25	4,4%
Tuğla İmal İşçisi	21	3,7%
Tır-Çekici Şoförü	12	2,1%
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgâh	11	1,8%
Cam Mamul İmalatçısı	11	1,8%
Temizlik Görevlisi	10	1,7%
Overlok Makinesi Operatörü (Overlokçu)	8	1,4%

Kaynak: İPA 2017

Batman ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 260 kişi ile Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 50 kişi ile Remayöz Makinesi Operatörü/Remayözcü (Düz Örme Hazır Giyim), 32 kişi ile Ring Makineci meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on mesleklerle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Makineci (Dikiş), Tır-Çekici Şoförü ve Overlok Makinesi Operatörü (Overlokçu) olmak üzere toplam üç mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Batman ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Remayöz Makinesi Operatörü/Remayözcü (Düz Örme Hazır Giyim), Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgâh, Cam Mamul İmalatçısı, Elektrik Teknisyeni ve Tuğla İmal İşçisi mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

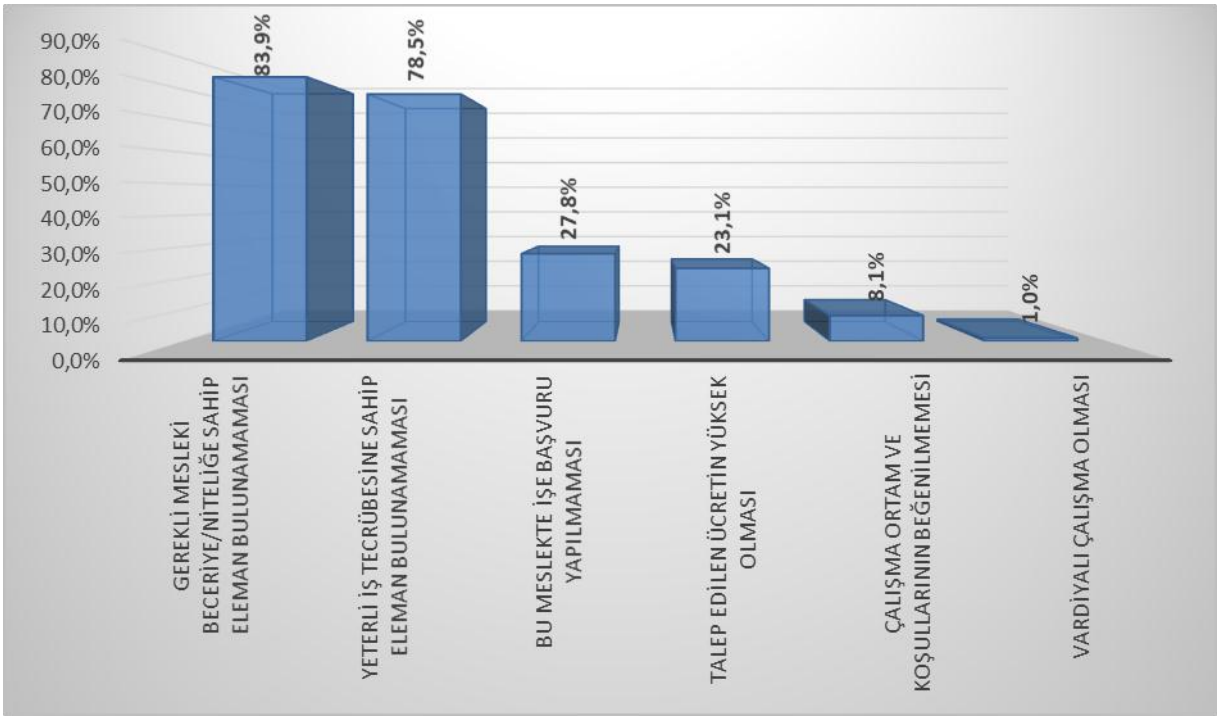

Kaynak: İPA 2017

Batman ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

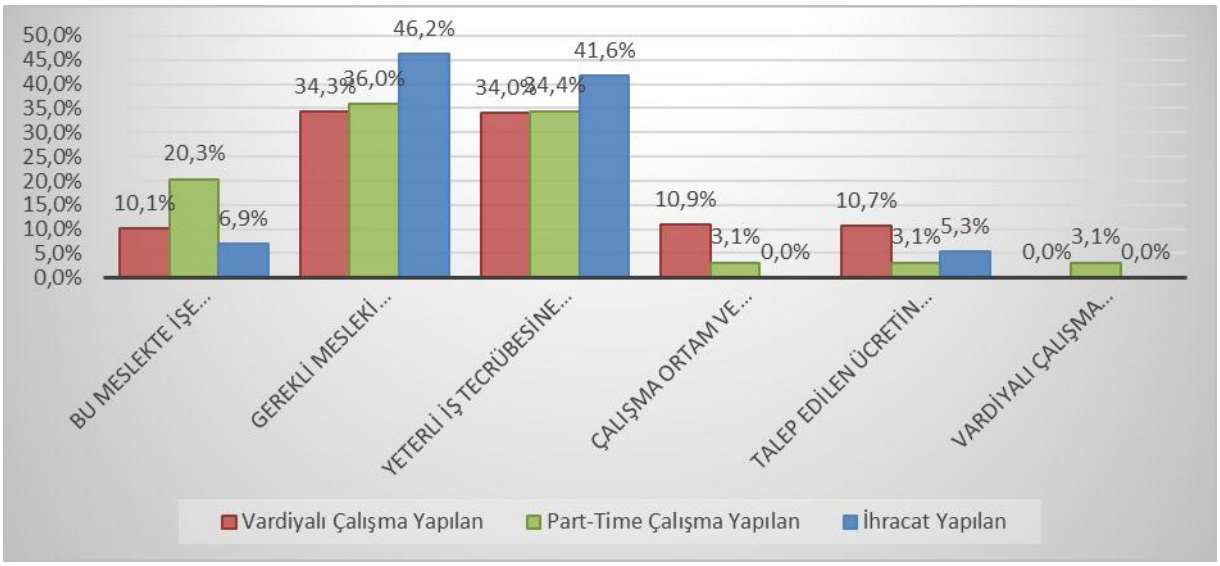

Kaynak: İPA 2017

Batman ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılmıştır. Part-Time Çalışanı olan işyerleri eleman temininde en çok Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni ile istediği personeli bulmazken, vardiyalı çalışanı olan ve ihracat yapan firmalar en çok Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması sebebi ile eleman temininde güçlük çekmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerinde talep edilen ücretin yüksek olması nedeni ile eleman temininde güçlük çekilmemektedir. Ayrıca Batman ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

TGÇM	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Talep Edilen Ücretin Yüksek Olması	Çalışma Ortam Ve Koşullarının Beğenilmemesi	Vardiyalı Çalışma Olması
Makineci (Dikiş)	82,1%	85,7%	28,1%	20,4%	0,0%	0,0%
Remayöz Makinesi Operatörü/Remayözcü (Düz Örme Hazır Giyim)	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ring Makineci	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Elektrik Teknisyeni	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Tuğla İmal İşçisi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Tır-Çekici Şoförü	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgâh	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Cam Mamul İmalatçısı	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Temizlik Görevlisi	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Overlok Makinesi Operatörü (Overlokçu)	100,0%	38,9%	61,1%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2017

Batman ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Makineci (Dikiş), Remayöz Makinesi Operatörü/Remayözcü (Düz Örme Hazır Giyim), Ring Makineci, Elektrik Teknisyeni, Tır-Çekici Şoförü, Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgâh, Cam Mamul İmalatçısı, Temizlik Görevlisi, Overlok Makinesi Operatörü (Overlokçu) olmak üzere toplam on meslekten dokuz tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ve Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Tuğla İmal İşçisi mesleğinde Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi ilk sırada yer alırken bu meslekte işe başvuru yapılmamasında önemli bir orana sahiptir. Ayrıca talep edilen ücretin yüksek olması nedeni ile eleman bulunmayan üç meslek sırası ile Ring Makineci, Elektrik Teknisyeni ve Cam Mamul İmalatçısı meslekleri gelmektedir. Batman ilinde teminde güçlük çekilen mesleklerde Vardiyalı çalışma nedeni ile eleman bulmakta güçlük çekilen meslek bulunmamaktadır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Batman ilinde 2017 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Batman ilinde işverenlerin yüzde 13,'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken Batman'da bu sayı 1,3'e gerilemekte olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörürken Batman ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 1,3 olarak öngörülmüştür.

Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İnşaat	5,2%		82,9%	11,9%
İmalat	24,8%	1,0%	63,2%	11,0%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	15,1%	2,5%	69,9%	12,5%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2,6%		89,5%	7,9%
Ulaştırma Ve Depolama	11,4%		84,6%	4,0%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	16,8%	5,3%	72,3%	5,6%
Eğitim	26,4%		63,1%	10,6%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	18,2%	9,1%	63,6%	9,1%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	25,0%		50,0%	25,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri			80,0%	20,0%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi	25,0%		50,0%	25,0%

Ve Dağıtımı				
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri			100,0%	
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı			100,0%	
Bilgi Ve İletişim		40,0%	60,0%	
Gayrimenkul Faaliyetleri			100,0%	
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor			100,0%	
Genel Toplam	**13,0%**	**1,3%**	**75,3%**	**10,4%**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Eğitim, İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı sektörlerinde olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektör ise Bilgi Ve İletişim sektörüdür. Ancak bu sektörde yer alan işyeri sayısının az olması göz ardı edilememelidir. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yarısı gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Madencilik Ve Taş Ocakçılığı, Gayrimenkul Faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor sektörlerinde bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
İnşaat	194	7,9%
İmalat	593	6,9%
Eğitim	36	4,0%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	20	3,5%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	15	2,6%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	49	2,5%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	64	2,4%
Ulaştırma Ve Depolama	33	2,1%

İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	21	1,4%
Bilgi Ve İletişim	-4	-0,7%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	-5	-3,0%
Genel Toplam	**1.016**	**4,6%**

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,2 artacağı beklenmekte olup Batman'da ise bu oran, yüzde 4,6 olup ülke genelinin üzerindedir. Ayrıca bu oran önceki döneme göre yüzde 0,2 azalmıştır. 2017 yılında bin 25 kişi ile 9 sektörde artış beklenirken 9 kişi ile de 2 sektörde azalış beklenmektedir. Toplam artış miktarı 2017 yılında bin 16 olup 2016 yılında toplam 958 kişilik artış beklenmekte idi.

En fazla istihdam artış yüzde 7,9 ile İnşaat sektöründe beklenmektedir. Söz konusu sektörün çalışan sayısında da fazla olduğu göz önüne alındığında istihdam açısından ilerleme beklenen sektör olmaktadır. Aynı şey İmalat sektöründe de mevcuttur. İmalat sektöründe net istihdam değişim oranı yüzde 6,9'dür.

İstihdam azalışı beklenen sektörler ise Bilgi ve İletişim ile Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler sektörü Batman ilinde en az çalışanı barındıran sektördür. Azalış beklenen bu ilk sektörde toplamda 9 kişilik azalış beklenmektedir.

Batman ilinde Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi kişi bazlı olarak pozitif yönde bin 16 kişilik bir artış beklenmektedir.

Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	647	7,7%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	78	4,7%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	49	3,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	134	3,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	52	2,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	57	2,8%
Genel Toplam	**1.016**	**4,6%**

Kaynak: İPA 2017

Bütün meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 647 kişilik artış ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 49 kişilik artış ile Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları Çalışanlarıdır.

Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu net istihdam değişim oranında yüzde 7,7'luk bir oran ile ilk sırada yer almaktadır. Çalışan sayısının da fazla olduğu göz önünde bulundurulursa bu meslek grubunda önemli ölçüde bir artış yaşanması beklenmektedir. Nitelik gerektirmeyen meslekler ikinci sırada en fazla artış beklenen meslek grubu olmasına rağmen net istihdam değişim oranı yüzde 3 olarak gerçekleşmiştir. Bunun en önemli sebebi çok sayıda çalışanı olmasına rağmen bir o kadar artış beklenmemesidir.

Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Makineci (Dikiş)	Isı Yalıtımcısı
Şoför (Yolcu Taşıma)	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Remayöz Makinesi Operatörü/Remayözcü (Düz Örme Hazır Giyim)	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Güvenlik Görevlisi	Beden İşçisi (Temizlik)
Son Ütücü	Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)
Beden İşçisi (Genel)	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi
Mobilya Montaj Ustası	İşletmeci
Kalite Kontrolcü	
Ütücü	
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	

Kaynak: İPA 2017

Batman ilinde gelecek dönem en fazla istihdam artışı olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla; Makineci (Dikiş), Şoför (Yolcu Taşıma), Remayöz Makinesi Operatörü/Remayözcü (Düz Örme Hazır Giyim) olup Isı Yalıtımcısı, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleklerinde ise azalış beklen ilk üç meslek grubu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Makineci (Dikiş) mesleğinin istihdam artışı beklenen ilk on meslekte içinde yine birinci yer aldığını görüyoruz. Buradan Batman ili için bu mesleğin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda mesleklerin değiştiğini görüyoruz. Geçen sene Minibüs Şoförü ve Orta Öğretim Öğretmeni meslekleri ilk iki sıradayken bu yıl Isı Yalıtımcısı ve Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik) meslekleri istihdam azalış beklenen ilk on meslekte ilk iki sırayı almaktadır.

Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

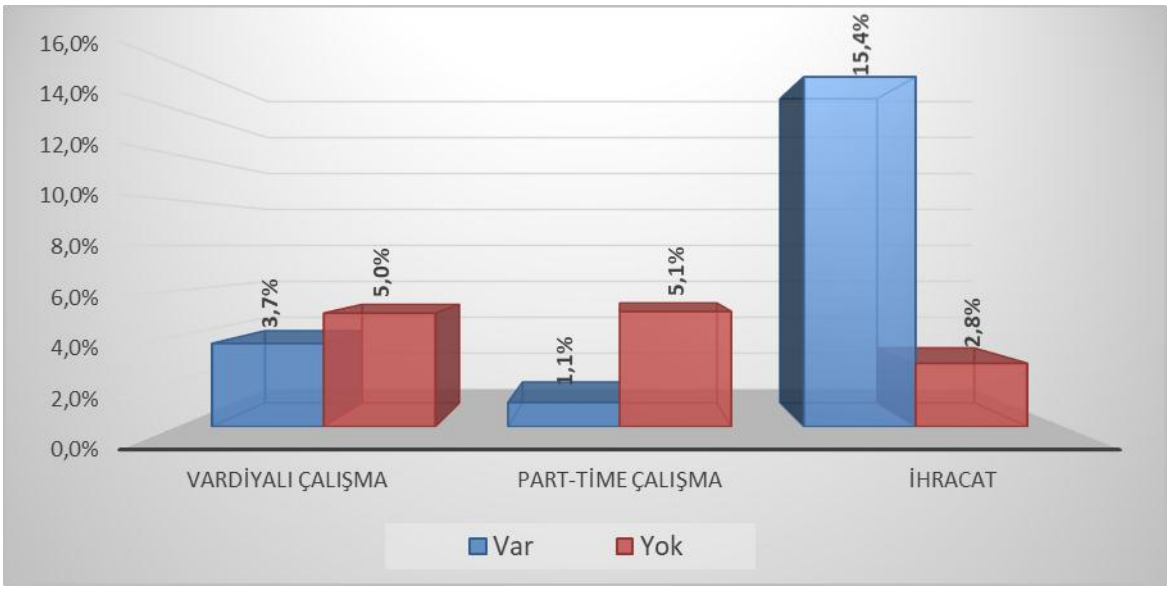

Kaynak: İPA 2017

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında işyerinin ihracat yapması net istihdam değişim oranını ciddi bir oranda arttırmaktadır. Batman iline ait net istihdam değişim oranı yüzde 4,6 iken ihracat yapan işyerlerine ait net istihdam değişim oranı yüzde 15,4'tür. Vardiyalı ve part-time çalışma işyerinin istihdam artışını etkilememektedir. Bu iki özelliğe sahip işyerlerine ait net istihdam değişim oranları bu özelliğe sahip olmayan işyerlerinin net istihdam değişim oranlarından düşüktür. Ayrıca il geneline ait net istihdam değişim oranının da altında kalmıştır.

SONUÇ

2017 yılında Batman ilinde gerçekleştirilen talep araştırması çerçevesinde öne çıkan amaçlardan bir tanesi en genel anlamı ile aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlamaktır. Diğer bir amaç ise işgücü piyasasında özellikle talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Dolayısıyla bu raporun bulguları veri sağlama kapasitesi ve ihtiyaçların tespitine yönelik katkı ve öneriler açısından değerlendirilebilir.

Talep Araştırması, Batman ilinde istihdam ve işsizlik sorunlarının çözümüne yönelik işgücü yapısı ve sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik veri ve bilgi derlenmesini kolaylaştırıcı bir çalışma olmuştur. Özellikle il bazında işgücü piyasasına ilişkin verilerin az olması, talep Araştırması'nın katkılarını daha kıymetli hale getirmektedir. Ancak bu rapor çerçevesinde veri derleme ve değerlendirme anlamında yaşanan bazı sıkıntılar vardır. Bu sıkıntıların büyük çoğunluğu, özellikle işgücü piyasasına arz yönünden bakarken kullanılabilecek verilerin il özelinde değil, TRC3 bölgesi genelinde mevcut olmasıdır. Veri anlamında ikinci bir kısıtlılık ise işgücü talebi araştırmasının sadece 20 ve fazla çalışanı olan işyerlerine odaklanmasıdır. Bu anlamda iki tespit yapılabilir. Birincisi 1-19 kişi büyüklüğüne düşmüş işyerlerinin azımsanamayacak kadar çok olmasıdır. Dolayısıyla Talep Araştırması sonucunda yapılan analiz ve veri gruplamaları, 1-19 kişi çalıştıran sadece bazı işyerlerini kapsamıştır. İkinci tespit ise araştırma çerçevesinde görüşülen işyerlerinin toplam istihdam anlamında Batman özelinde 413 işyerinde beyan edilen 50 Bin 774 çalışanı kapsıyor olmasıdır. Yine de bu raporun sonuçlarına bu kısıtlılıklar göz önünde tutularak bakıldığında mevcut veriler ışığında bir takım değerlendirmeler ve öneriler yapmak mümkündür.

TRC3 bölgesinde işgücüne dâhil olmayan lise altı eğitimli kişilerin işgücüne dâhil olamamasındaki en büyük etken ev işleri ile meşgul olmalarıdır. Bu grup düşünülerek yapılacak mesleki eğitimler, bu gruptakilerin işgücüne dâhil olmasını sağlayacaktır.

Batman İŞKUR' a 2016 yılı itibari ile kayıtlı işsiz sayış 24 bin 302'dir. Kayıtlı işsizlerde kadın-erkek oranlarına bakıldığında kayıtlı işsiz erkek sayısı yüzde 61'i oluştururken kadın sayısı ise yüzde 39'dur. Kayıtlı işsizlerin mesleki sıralamasında ilk üç sıra Beden İşçisi (Genel), Büro Memuru (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinden oluşmaktadır.

Batman ili 2016 yılı İŞKUR tarafından işe yerleştirilenler meslek durumlarına göre ilk beş sıra, Dokuma Konfeksiyon Makineci, Makineci (Dikiş), Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Model Makineci(Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili) ve Büro Memuru (Genel) mesleklerinden oluşmaktadır.

Batman İŞKUR' un 2015 yılında özel sektöre işe yerleştirmede etki oranı yüzde 6,58'dir.

Araştırma kapsamında Batman' da 413 işyerinde toplam 50.774 çalışan istihdam edilmektedir. İşletme başına düşen ortalama çalışan sayısı 44'tür. Batman'daki işyerleri Türkiye geneline göre daha küçük ölçekli işyerleridir. Türkiye genelinde en fazla işyeri ve çalışan olan ilk üç sektör; İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörlerinden oluşmaktadır. Batman'da ise bu üç sektör Türkiye geneli verileri ile aynı eğilimi göstermektedir. Batman'da işyeri sayılarına göre sektörler şöyle sıralanmaktadır; İnşaat, İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri şeklindedir.

Batman'da ortalama çalışan sayısı en yüksek meslek grupları sırasıyla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Hizmet Ve Satış Elemanları meslek gruplarıdır.

Batman İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında ise Batman ilinde işyerlerine yapılan ziyaretler neticesinde, referans dönemi (3 Nisan-5 Mayıs 2017) esas alınmak üzere, var olduğu öğrenilen açık iş sayısı 412'dir. Batman'da ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 81,5 ile İmalat sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 7 ile İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, üçüncü olarak yüzde 4,1 ile Eğitim sektörü gelmektedir. Bu sektörleri sırasıyla Ulaştırma Ve Depolama, Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarım, İnşaat ve Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleri izlemiştir. İmalat, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler ve Eğitim sektörleri işyerlerinin yüzde 32,2'sini oluştururken açık işlerin yüzde 92,7'sinin üzerinde paya sahip olmuşlardır. İmalat sektörü açık işlerde ön plana çıkan sektör olmuştur.

İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Madencilik ve taş ocakçılığı, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Gayrimenkul faaliyetleri, Bilgi ve İletişim ile Finans Ve Sigorta Faaliyetleri sektörlerinde açık iş bulunmamaktadır.

Batman ilinde açık iş oranı yüzde 1,8 ile Türkiye geneli açık iş oranı olan 1,7'ye oldukça yakındır. Batman ilinde açık işlerde istenen eğitim düzeylerinde en fazla talep edilen ilk iki eğitim düzeyi fark etmez ve lise altı şeklinde aynıdır.

Hem Türkiye genelinde hem de Batman'da en yüksek oranda fark etmez seçeneğinin çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişide aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapamayacaklarına baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun "biz işyerinde eğitiriz" mantığında olduklarını göstermektedir. Bazı mesleklerde belirli bir eğitim düzeyine sahip olmak gerekmektedir. Örneğin Öğretmen, Mühendis, Uzman gibi mesleklerde en az Lisans seviyesinde bir eğitime ihtiyaç vardır. Ancak Satış Danışmanı, Garson, Beden İşçisi gibi mesleklerde herhangi bir eğitim düzeyi aranmayabilir. Mesleklerin bu yapısı açık işlerdeki eğitim düzeyi talebini doğrudan etkilemektedir.

Batman ilinde en fazla çalışanı olan meslek grubu yüzde 56 ile Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcıları iken 21,4 ile Nitelik Gerektirmeyen meslekler takip etmektedir.

Batman ilinde ise 20+ istihdamlı 413 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 69 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir.

Batman ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri Eğitim sektöründedir. Bu sektörü sırası İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve İmalat sektörleri izlemektedir.

Batman ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 260 kişi ile Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 50 kişi ile Remayöz Makinesi Operatörü/Remayözcü (Düz Örme Hazır Giyim), 32 kişi ile Ring Makineci meslekleri takip etmektedirler.

Batman ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir. Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir.

Meslek gruplarına göre net istihdam değişim oranları açısından baktığımızda yine sıralamanın değişmediği ve yüzde 7,7 oranında Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ilk sırada olduğu

görülmektedir. Aynı şekilde takip eden sektörler de sırasıyla şu oranlarda belirlenmiştir; Sanatkârlar ve İlgili İşlerde çalışanlar meslek grubu için ise yüzde 4,7 ve Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları 3,8 ile net istihdam oranında değişiklik beklenmekte, diğer bir anlamda bu ölçüde bir mevcut istihdam artışı beklenmektedir.

Gerek gelecek istihdam artışının İmalat sektörü ağırlıklı olması, gerekse açık iş ve temininde güçlük çekilen mesleklerde İmalat sektörünün ön planda olması bir uyumsuzluk olduğunu ve bu uyumsuzluğu giderebilmek için ihtiyaca göre eğitim programlarının düzenlenmesinin gerekliliğini ortaya koymaktır.

Verilecek eğitimlerin işgücü piyasasının ihtiyaç duydukları mesleklerde ve işgücü piyasasının istediği nitelik ve becerilerde olmalıdır. Bu eğitimlerin asıl amacı işgücü piyasası arzını karşılamak ve nitelik gerektirmeyen meslek kavramını ortadan kaldırmaktır.

Gerek mevcut istihdam içerisinde gerekse açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ve gelecek dönem ihtiyaç duyulacak meslekler içerisinde eğitim düzeyi düşük mesleklerin ağırlığının biraz daha fazla olması Türkiye işgücü piyasası için önemli bir risktir. Eğitimli ve nitelikli işgücü talebinin arttırılması uzun dönemli üretken bir ekonominin önemli bir göstergesidir.

İŞKUR' un işsiz kayıtları incelenerek, onları istihdama dâhil edecek şekilde kurslar düzenlenebilir. Böylece hem istihdamın artırılması hem de istihdam sağlayacak yeni iş alanlarının açılması sağlanır. Kayıtlı işgücünü işverene sunmak üzere işyeri ziyaretleri fazlalaştırılabilir.

Tarım sektöründeki olası daralma kırsal kesimden kente göçü arttırabilir. Bu nedenle, tarım sektöründen ayrılan kişiler, özellikle kadınlar için eğitim ve mesleki faaliyetler düzenlenerek bu kesimin işgücüne katılması sağlanabilir. Düzenlenen eğitim ve mesleki programlar gençler ve kadınlar ağırlıklı olabilir.

Dezavantajlı grupların işgücüne katılımını ve istihdamını arttırmak için kontenjanları dolduramayan işverenler ile işbirliği yapılarak uygun mesleki eğitim programları düzenlenebilir.

Örgün eğitimden ayrılan genç nüfusu işgücüne dâhil edebilmek için, işgücü piyasasının ihtiyaçlarını da çok iyi bir şekilde analiz ederek gerekli eğitimler ve mesleki eğitimler düzenlenebilir.

Örgün eğitim ziyaretleri sıklaştırılarak, özellikle işverenlerin temininde güçlük çektikleri ara elemanları bulmaları maksadı ile örgün eğitimdeki öğrenciler işgücü piyasası hakkında bilgilendirilmeli, gerekirse bir araya getirilmelidir.

Yerel düzeyde ilgili kuruluşların (odalar, üniversite, vakıflar, vb.) desteği alınmalı ve protokoller imzalanarak, istihdamı arttırıcı çalışmalar yapılmalıdır.
İEP (İşbaşı Eğitim Programı) yaygınlaştırarak, iş arayanın yapacağı iş konusunda tecrübesizliğini yenmesine, işverenin de aradığı nitelikte elemanı işin başında kendisi öğreterek bulmasına olanak sağlanmalıdır.

Üniversiteye gidecek örgün eğitim öğrencilerine ve üniversite öğrencilerine, işgücü piyasası hakkında bilgiler verilmeli, ihtiyaç olan ve ihtiyaç olabilecek meslekler hakkında sunumlar hazırlanmalıdır.
Kurum hizmetlerini tanıtıcı faaliyetler (kariyer günleri, stantlar, vb.) arttırılmalı, iş arayanlar ve işverenler ile kurum çalışanlarının sürekli irtibat halinde olmaları sağlanmalıdır.

İlde bulunan çıraklık eğitim merkezi ile irtibat kurularak, eğitimini tamamlayan nitelikli elemanların eğitim aldığı meslek ile işgücü piyasasında yer almasına olanak sağlanmalıdır.

EKLER

EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR

2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2017 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş-yerlerine 3.114 TL (üçbinyüzondört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhase-be müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Ornek No	:.....
Işyerinin Yasal Unvanı	:.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....
MAHALLE: .....
CADDE/SOKAK :.....
İÇ/DIŞ KAPI NO :.....
TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....
Tarih : ..... Telefonu : .....
E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐ (4. Soruya geçebilirsiniz)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.
(Birden fazla seçenek işaretlenebilir) (Cevapladıktan sonra 5. Soruya geçebilirsiniz)

Eleman Talebi ☐
Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐
Kısa Çalışma Ödeneği ☐
İşbaşı Eğitim Programları ☐
Mesleki Eğitim Kursu ☐
Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz.

☐ İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere ihtiyaç duymadım.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum.
☐ Diğer (Belirtiniz).....

5) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

7) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

↓

(.....kişi kısmi süreli çalışmaktadır)

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

8) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

9) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

9.1) Eleman aramıyoruz. → 10.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Ozel Istihdam Büroları		
				1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2018 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

10) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	10.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

11) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	11.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	12. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	12. soruya geçiniz.

11.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

12) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu meslekler-de temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

12.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 13.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte **yeterli** işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

13) Şu anda herhangi bir istihdam teşvikinden yararlanıyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

14) İşyerinizde Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Irak) işgücü istihdam etmek (çalışma iznine tabi olarak) ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐

15) Büyükanne ödeneğinin yaygınlaştırılmasının kadınların işgücü piyasasına girişini arttıracağını düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐ Etkilemez ☐

16) Kıdem tazminatına ilişkin yeni bir düzenleme yapılmasını ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐ Fikrim Yok ☐

17) Kıdem Tazminatı uygulamasının Devlet garantisindeki bir fona devredilmesi hakkındaki düşüncenizi belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Fikrim Yok ☐

18) 2016 yılında getirilen doğuma bağlı izinlerin kadın istihdamını nasıl etkilediğini/etkileyeceğini belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Değişmeyecek ☐

19) Sendikaların işgücü piyasasına ilişkin politikalar üretimine katkısının olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri: